

AMAGER FÆLLED OG DET NORDLIGE NATUROMRÅDE I ØRESTAD

REVIDERET UDVIKLINGSPLAN 2010 - 14

2. UDKAST MARTS 2010

Amager Fælled og det nordlige naturområde i Ørestad

Revideret udviklingsplan 2010 - 2014

Marts 2010

2. UDKAST

Amager Fælled og det nordlige naturområde i Ørestad

Revideret udviklingsplan 2010 - 2014

2. Udkast marts 2010

Oplag

xx stk.

ISBN

xxx

Projektledelse

Projektleder: Kim Larsen, Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Park og Natur

Rapporten er udarbejdet af

Birgitte Fink's Tegnestue, Landskabsarkitekt Mdl/MAA

Medarbejdere:

Per Toft MDL

Anders Holm MDL

Fotos

For- og bagside og side 13, Ole Malling

Side 17 øverst og side 31, Lene Skyttthe:

Side 20th, Julie Dufour Wiese

Side 24tv, By og Havn

Side 34 og side 40, Ole Ziegler:

Øvrige fotos Per Toft

Grafisk tilrettelæggelse

Birgitte Fink's Tegnestue, Landskabsarkitekt Mdl/MAA

Medarbejdere:

Per Toft MDL

Publikationen kan fås hos

Teknik- og Miljøforvaltningen

Center for Park og Natur

Islands Brygge 37

2300 København S

Tlf: 33 66 36 60

Den kan desuden downloades fra www.kk.dk/publikationer

Tryk

xxxxx

Indhold

Indledning	7
Sammenfatning	8
Planforudsætninger	8
Planens indhold	8
Plejedelen	9
Planens forudsætninger	10
Udviklingsplan	13
Landskabelige hovedtræk	14
Nye mål for landskabetsudviklingen	16
Rekreative anlæg	18
Anlæg og aktiviteter	18
Færdselsforhold herunder ophold i området	22
Status for udbygningen af områdets stisystem:	22
Ny ønsker til stisystemet	24
Miljøforbedringer og terrænformning	26
Status for miljøforbedringer og terrænformninger:	26
Pleje af områder for væsentlig bevaringsværdig vegetation og fauna	29
Naturplejen og -udviklingen sigter generelt på:	29
Etablerede vegetationstyper, som i særlig grad kræver beskyttelse og pleje:	29
Skovbevoksning	29
Lunde og kratområder	29
Lysåbne områder	30
Vådmarker	31
Landskabsukrudt	31
Nyplantninger og omplantninger	32
Status for realiseringen af udviklingsplan 2004-08	32
Skovplantning	32
Krat-, lund- og hegnsplantning	32
Vejtræer, trægrupper og solitærtræer	32
Tilsåning	34
Omplantning	34
Retningslinier for de praktiske plejearbejder	35
Generelle plejeanvisninger for hele området	35
Plejeretningslinier for enkeltområder:	36

Indledning

Den vestlige del af Amager Fælled er fredet i henhold til kendelser i 1990 og 1994. Ifølge fredningsteksten skal Københavns Kommune udarbejde en samlet plejeplan for det fredede område. Planen skal revurderes hvert 5. år. Plejeplaner i fredningsforstand kaldes i Københavns Kommune for udviklingsplaner, hvilket vil blive benyttet fremover.

Grænsende op til det fredede areal, som Københavns Kommune har ansvaret for, ligger Grønjordssøområdet, som Ørestadsselskabet nu By & Havn oprindeligt havde ansvaret for i henhold til ændring af lov om Ørestad i 1995. Fra starten var det hensigten, at grønne arealer i Ørestad (altså "ikke-byggefelter") skulle overgå til Københavns Kommune således, at der blev et sammenhængende område, hvor beplantningstiltag og pleje er samordnet. Den nordligste del med Grønjordssøen er nu færdigetablet og overdraget til Københavns Kommune.

Københavns Kommune og By & Havn (daværende Ørestadsselskabet) har udarbejdet en fælles udviklingsplan for hele arealet fra Ørestads Boulevard til Artillerivej og fra Njalsgade til Vejlands Allé; 'Amager Fælled og det nordlige naturområde i Ørestad - Udviklingsplan 2004-2008'. Historisk gennemgang og bredere gennemgang af naturindhold er baseret på og kan findes i tidligere planer.

Københavns Kommune administrerer et stort antal arealer med udviklingsplaner, og for at kunne udnytte arbejdskraften bedst muligt er det besluttet, at der udelukkende laves udviklingsplan "fra bunden af" første gang, hvorefter der med det pligtige årsinterval laves tillæg til denne. Hvis der er tale om væsentlige og omfattende ændringer eller tilføjelser, kan tillægget udvides til en revision, hvor hele den oprindelige udviklingsplan rettes igennem. Sidstnævnte er tilfældet for nærværende plan; 'Amager Fælled og det nordlige naturområde i Ørestad - Revision af udviklingsplan 2009-2013'. Revisionen omfatter en gennemgang af, hvor langt ønsker og mål fra den tidligere udviklingsplan er nået samt indpasser kort mm. til de ændringer, som er indtruffet i arealet. Revisionen udpeger også nye begrænsede tiltag.

Revisionen har været kvalificeret af et parkbrugerråd samt Det Grønne Råd, som nedsættes ved alle typer af udviklingsplaner. Parkbrugerråd er sammensat af de i fredningernes høringsberettigede parter, nemlig Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Botanisk Forening og lokaludvalg. Herudover sidder repræsentanter for De samvirkende Invalideorganisationer, Foreningen til Hovedstadens Forskønnelse, Danmarks Idrætsforbund, Ælde- og Ungdomsorganisationernes Samråd, andre repræsentanter for brugere i netop dette naturareal samt kommunens øvrige relevante forvaltninger.

'Amager Fælled og det nordlige naturområde i Ørestad - Revision af udviklingsplan 2009-2013' er herefter vedtaget i Teknik- og Miljøudvalget.

Planen fastholder tidligere planers mål om at opretholde og forbedre de biologiske, landskabelige og rekreative værdier på Amager Fælled. Realiseringen af hele planen vil dog i høj grad afhænge af de økonomiske ressourcer, som er til rådighed.

Sammenfatning

af »Revideret udviklingsplan for Amager Fælled og det nordlige naturområde i Ørestad 2009-2013«

Det er planens generelle sigte at beskytte, bevare og udvikle områdets samlede naturværdier og landskabelige og rekreative kvaliteter.

Planrapporten kan deles op i en forudsætningsdel, en plandel samt en plejedel.

Planforudsætninger

Første del henviser til baggrundsmaterialet for rapporten der kan findes i Landskabs- og Plejeplan for Amager Fælled 1998-2003 og i 'Naturområdet ved Grønjordssøen - status for plejeplansarbejdet, 2003'

Det samlede planareal udgør ca. 318 ha. Heraf forvalter og ejer By & Havn den sydligste del af Ørestads Naturområde på i alt 31 ha. De resterende 287 ha. er forvaltet af Københavns Kommune.

En del krav og ønsker fra de forudgående rapporter er stadig aktuelle. I gennem rapporten gennemgås hvordan status er for disse punkter. Nogle er gennemført eller opgivet resten bliver overført til nærværende plan. Dertil kommer en række ønsker, som er fremkommet fra forvaltningen. Det drejer sig mest om større tilgængelighed, klarere oversigtlighed med fokus på stierne belægning, ruteføring, belysning og skiltning. Dernæst handler det om vurdering af den udførte pleje og ønsket om større oversigtlighed i pleje afsnittene.

Planens indhold

Planen er opdelt i temaerne 'Landskabelige hovedtræk', 'Rekreative anlæg', 'Færdselsforhold herunder ophold i området', 'Miljøforbedringer og terrænformning', 'Pleje af områder for væsentlig bevaringsværdig vegetation og fauna' samt 'Nyplantninger og omplantninger'.

Under 'Landskabelige hovedtræk' præciseres, at sigtet med naturområdet er, at skov og krat i varierende højde og tæthed sammen med slettelandskaber og vådområder danner en oplevelsesrig mosaik af muligheder for rekreation. Mange af de tidligere ønsker er gennemført. Dog mangler udsigtskiler mellem den centrale fælled og Ørestads Naturområde, flere åbne vandspejl, renovering af beplantning lang Lossepladsvej. Den almindelige tilgroning har medført, at det flere steder er ønskeligt med fastholdelse af eksisterende udsigtskiler.

Ved 'Rekreative anlæg' peges på følgende anlæg. 1. der er færdiggjort: bl. a. BMX-bane, nyttehaver ved Faste Batteri, og udsigtsbro ved Grønjordssøen. 2. Der er under udførelse: Nyttehaver vest for Lossepladsvej, boldfællede m.m. 3. Der endnu ikke påbegyndt: campingplads, en ny havnepark, naturstøttesteder, naturværksted m.m.

I afsnittet 'Færdselsforhold herunder ophold i området' præciseres de forskellige regler for bl.a. skiltning, fiskeri, ridning, cykling, hunde og tungere færdsel i området. En meget stor del af ønsker til det eksisterende stisystem er på plads. Som følge af den bymæssige udvikling omkring naturområdet har der vist sig nye ønsker. Af dem er følgende ønsker medtaget i den reviderede plan: Etablering af gruslignende asfaltbelægning på enkelte gennemgående stier, ny p-plads ved Hekla Park modsvarende nedlægning af eksisterende p-plads og forbedring af orienteringsmulighederne ved skiltning, tydeligere hierarki i stistrukturen og markering af vandreruter.

Under 'Miljøforbedringer og terrænformning' fremkommer ønsker om miljømæssig begrundet pleje og større terræændringer. Jordafdækninger til campingplads

og nyttehaver og færdiggørelse af boldfællede er under etablering. Herefter mangler kun mindre nyttehaverarealer og mere diffusafdækning på de gamle lossepladsarealer. Uddybning af Grønjordssøen er opgivet, da der er risiko for at vandet helt forsvinder.

I afsnit 'Pleje af områder for væsentlig bevaringsværdig vegetation og fauna' præciseres overordnet de generelle sigter og retningslinier for plejen inden for de forskellige vegetationstyper. Det vurderes, at der generelt skal ske en opprioritering af plejen for at hindre tilgroning i området generelt og specielt på de gamle strandengsarealer og en skærpet indsats mod landskabsukrudt.

Ved 'Nyplantninger og omplantninger' bemærkes at ny erstatningsskovplantning og en stor del af krat, lund- og hegnsplantningerne er etableret eller under etablering. Omplantningen omhandler flytning af den rødlistede planteart brændeskærm fra et kommende byudviklingskvarter til nærtliggende områder. De foretagne prøveplantninger er vellykkede og den egentlige omplantning kan nu foretages.

Plejedelen

Afsluttende fastlægger planen retningslinjerne for de praktiske plejearbejder. Plejedelen er helt omdisponeret i forhold til udviklingsplan 2004-08 så al tekst er samlet og de fire delplaner vises til sidst. Derved undgås en del tekstmæssige gentagelser. Indholdsmæssigt er der mest sket redaktionelle ændringer, enkelte bevoksningstyper er dog tilpasset de eksisterende forhold

Efter udløbet af nærværende plans plejeperiode i ca. år 2013 skal plejens effekt vurderes, og den fortsatte pleje af Amager Fælled fastlægges i en revideret plan.

Planens forudsætninger

Denne plan er en revideret og opdateret version af den tidligere plan Amager Fælled og det nordlige naturområde i Ørestad Udviklingsplan 2004-2008.

Baggrundsmateriale for denne plan kan findes i »Landskabs- og Plejeplan for Amager Fælled 1998-2003«, og »Naturområdet ved Grønjordssøen – Status for plejeplansarbejdet, 2003«.

Revisionen indeholder en opgørelse opfyldelsen af ønsker og mål for arealernes fremtid samt enkelte ny ønsker. Vil man have en større viden om historie, fredningshistorie, forureningshistorie, opbygning og sammensætning kan de gamle planer rekvireres hos hhv. Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen samt By & Havn.

Områdets beliggenhed og afgrænsning

Planområdet er identisk med de i 1990 og 1994 fredede dele af Kalvebodkilen og Amager Fælled beliggende nord for Vejlands Allé - Sjællandsbroen, et grønt anlæg ved Artillerivej samt naturområdet i Ørestad beliggende syd for Universitetets kvarteret i Ørestad og nord for Vejlands Allé. Ørestad er fastlagt med baggrund i loven fra 1992 og præciseret i en helhedsplan i 1995. Ved ændring af lov om Ørestad i 1995 blev det forudsat, at helhedsplanen følges op af en plejeplan for Ørestads naturområde

Mod øst afgrænses området af Ørestads Boulevard og mod vest af bebyggelsen langs Artillerivej, Nokken og Sydhavnen, som angivet på vedstående kortbilag. Udviklingsplanområdet omfatter således også haveforeningerne Bryggen, Sønderbro og Faste Batteri, samt vandrers hjemmet og motocross- og BMX-banerne ved Vejlands Allé.

Teknik- og Miljøforvaltningen, Center for Park og Natur, varetager den daglige pleje af Amager Fælled, mens Ørestads Naturområde indtil nu har været plejet af By & Havn. I løbet af 2009 bliver den nordlige del af Ørestads Naturområde overdraget til Københavns Kommune. By & Havn fortsætter med at pleje den sydlige del indtil byudviklinger er afsluttet.

Det samlede planareal udgør ca. 318 ha., hvoraf By & Havn fremover forvalter de 31 ha, mens kommunen forvalter de resterende 287.

Særlige planlægningskrav, ønsker fra forvaltningen og parkbrugerrådets medlemmer.

En række krav og ønsker i de forudgående rapporter og planer er stadig aktuelle. De er alle kommenteret løbende gennem rapporten. Ingen af de oprindelige ønsker er udgået uden at de er realiseret. Enkelte er dog gennemført med mindre afvigelser fra den gældende udviklingsplan.

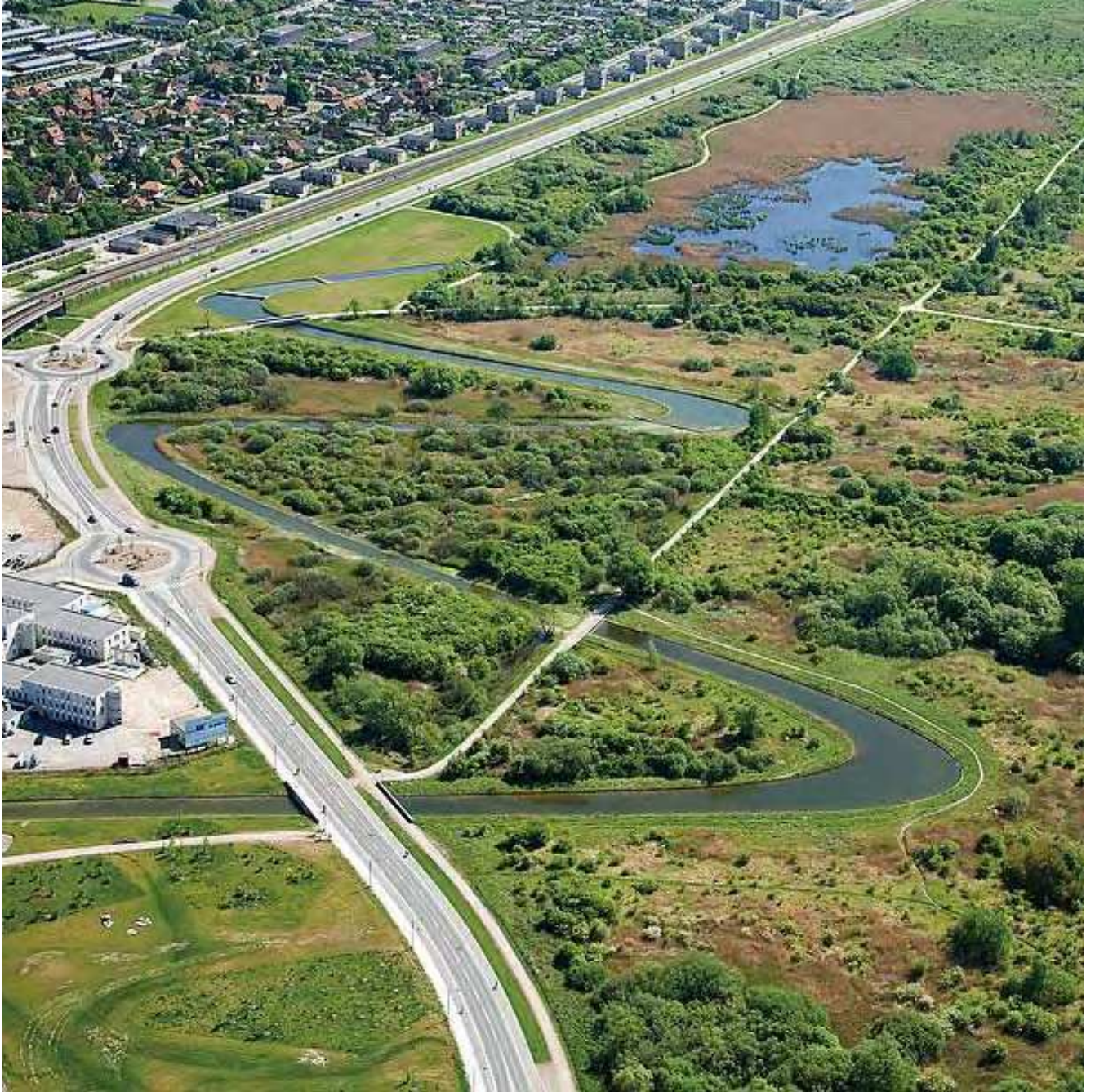
Nye ønsker fremkommet under arbejdet med nærværende plan og som indskrives i revisionen er:

- ønske om større tilgængelighed, klarere oversigtlighed med fokus på stiernes belægninger, ruteføring, belysning og skiltning.
- ønske om intensiveret plejeindsats fremkommet som vurdering af den udførte pleje.
- ønske om større oversigtlighed i afsnittet 'Retningslinier for de praktiske plejearbejder'.
- ønske om at fastholde eksisterende eller skabe nye udsigter fra enkelte punkter i området.

- Ønske om flere picnickpladser.
- Det ønskes, at al unødigt bilkørsel i parken fjernes, specielt i området omkring Ballonparken, rideskole, fritidshjem og HF

Ønske om at der etableres boldbaner i Ørestads Naturområde. Dette er ikke opfyldt bla. a fordi det er i modstrid med Ørestadsloven.

Udviklingsplan

Landskabelige hovedtræk

Planen tilsigter med skov og krat i varierende højde og tæthed samt med slettelandskaberne og vådområder at danne en oplevelsesrig mosaik af muligheder for rekreativ fordybelse. Samtidig er det planens generelle sigte at udbygge naturområdets samlede naturværdier ved at forbedre de biologiske vækst- og levevilkår.

Den centrale vestlige »fælle« udgør en stor åben slette, hvor de tre høje udvider muligheden for udsigter mod city, Ørestad og Vestamager. I tilknytning til den »åbne fælle« danner overdrevsarealer og opholdsgrønninger mindre rum af varierende landskabskarakter. De mindste »rum« udgøres af smågrønninger, passager og lysninger i skov- og kratbevoksninger; velegnede til f.eks. solbad og picnic.

Ørestads naturområde består af frodige smålunde, krat, vådområder samt enge, herunder tidligere overdrev og strandeng. En stor del af området udgøres af Grønjordssøen, Amager Fælleds vigtigste fugleområde, samt 6 mindre vådområder og et åbent overdrev/engareal, umiddelbart nord for Vejlands Allé.

Status for realisering udviklingsplan 2004 - 08:

- bevaring og udbygning af en visuel "grøn bufferzone" med store træer mod erhversbebyggelsen ved Artillerivej og en markering af relevante indgange til Amager Fælle fra Artillerivej og Lossepladsvej med grupper af markante træplantninger med en højde afpasset til naboarealerne, hvor træerne ved Artillerivejs etagebyggeri er højst, f.eks. af træarterne poppel, pil eller eg. *Beplantning ved indgange er blevet etableret i den forløbne periode. Store træer ved erhversbebyggelsen er ikke længere aktuel, da bevoksningen på dettes sted er blevet tilstrækkelig tæt.*
- etablering af åbninger gennem den tætbevoksede skrænt imellem det centrale samt sydlige Ørestadsområde og mod vest gennem Nokken. *Udsigtshuller mod Ørestad er ikke etableret. Ved Nokken er der etableret ny sti uden udsigtshuller. I det kommende projekt for nyttehaver øst for Nokken indgår en mindre grøn kile langs adgangsvejen. Det skønnes ikke muligt, at skabe udsigt gennem Nokken og til havnen.*
- fjernelse af ophobet dynd og forbedring af eksisterende vådområder, hvor dette viser sig muligt og nødvendigt for at undgå tilgroning. *Oprensningsprojekt for Grønjordssøen har været igangsat, oprensningen er dog opgivet, da forundersøgelser viste, at søens naturlige lermembran kunne blive beskadiget. Dermed ville vandet helt forsvinde.*
- renovering af Lossepladsvej med en mere landskabelig vejtræbeplantning i stedet for den eksisterende allé, og på længere sigt ved en opfyldning (rørlægning) af grøfterne langs Lossepladsvej (se detailsnit). *Renoveringen af beplantning langs Lossepladsvej er endnu ikke udført.*

Snit. Lossepladsvej ved nyttehaver øst for Nokken.

- Eksisterende skovbevoksninger
- Eksisterende krat, lund- og hegnsplantninger
- Nye krat lund- og hegnsplantninger
- Eksisterende fællede eller overdrev
- Eksisterende vådområder
- Eksisterende trægrupper
- Eksisterende og nye udsigtspunkter

LANDSKABELIGE HOVEDTRÆK

- færdigetablering af en "landskabelig kanal" fra Njalsgade i nord til Grønjordssøen i syd i 2004 og 2005 med tilhørende dæmningsbroer for stier. *Dette arbejde er afsluttet.*
- åbning af rørskov, så Grønjordssøens frie vandflader og fugleliv kan opleves. *Der er blevet etableret en udkiksbro. Fjernelse af rørskov vil kun kunne foretages uden opgraving i bunden f.eks ved slåning. Dette foreslås gjort 2 steder ved Grønjordssøen. (se tidligere kommentar om søens lermembran)*
- tilvejebringelse af mere åbne vandflader i områdets mindre vådområder. *Der er udført oprensning af enkelte grøfter.*
- åbning af overdrevs- og engarealerne for at tilgodese bl.a. den lyskrævende flora, *Der er påbegyndt rydninger for udvidelse af græsningsarealet i det nordvestlige område.*
- etablering af en beplantet bakkeformation til rekreative formål og afskærmning af dele af Grønjordssøområdet visuelt og støjmæssigt fra Ørestads Boulevard. *Bakken er etableret med græs. Bakken fremtræder karakterfuld som en græsklædt præcis form i kontrast til området øvrige natur..*

Nye mål for landskabetsudviklingen

Udsigten fra kondistien ved BMX-bane og motorcross skal bevares.

Nyanlæg og genopretning som kan gennemføres i den kommende planperiode.

Der kan etableres åbninger gennem den tætbevoksede skrænt imellem den centrale fælled samt Ørestads Naturområde

Lossepladsvej kan renoveres med en mere landskabelig vejtræbeplantning i stedet for den eksisterende allé, og på længere sigt ved en rørlægning af grøfterne langs Lossepladsvej

i områdets mindre vådområder skal eksisterende åbne vandflader sikres og der kan tilvejebringes nye åbne vandflader.

Der kan ske rydning af overdrevs- og engarealerne for at tilgodese bl.a. den lyskrævende flora

Udsigt over Grønjordssøen og udsigt fra kondistien kan skabes og fastholdes.

Græsningslandskab. Afgræsningen med dyr hindrer tilgroning og skaber et særlig landskabsudtryk med de stærkt afgnavede buske.

Øverst: Broen over søen syd for de centrale høje. Nederst: Udsigten fra den største af de centrale høje mod havnen og byens tårne giver et fint billede af fælledens særlige bevoksningsmosaik med krat og græsser.

Rekreative anlæg

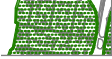

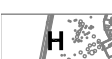

Anlæg og aktiviteter

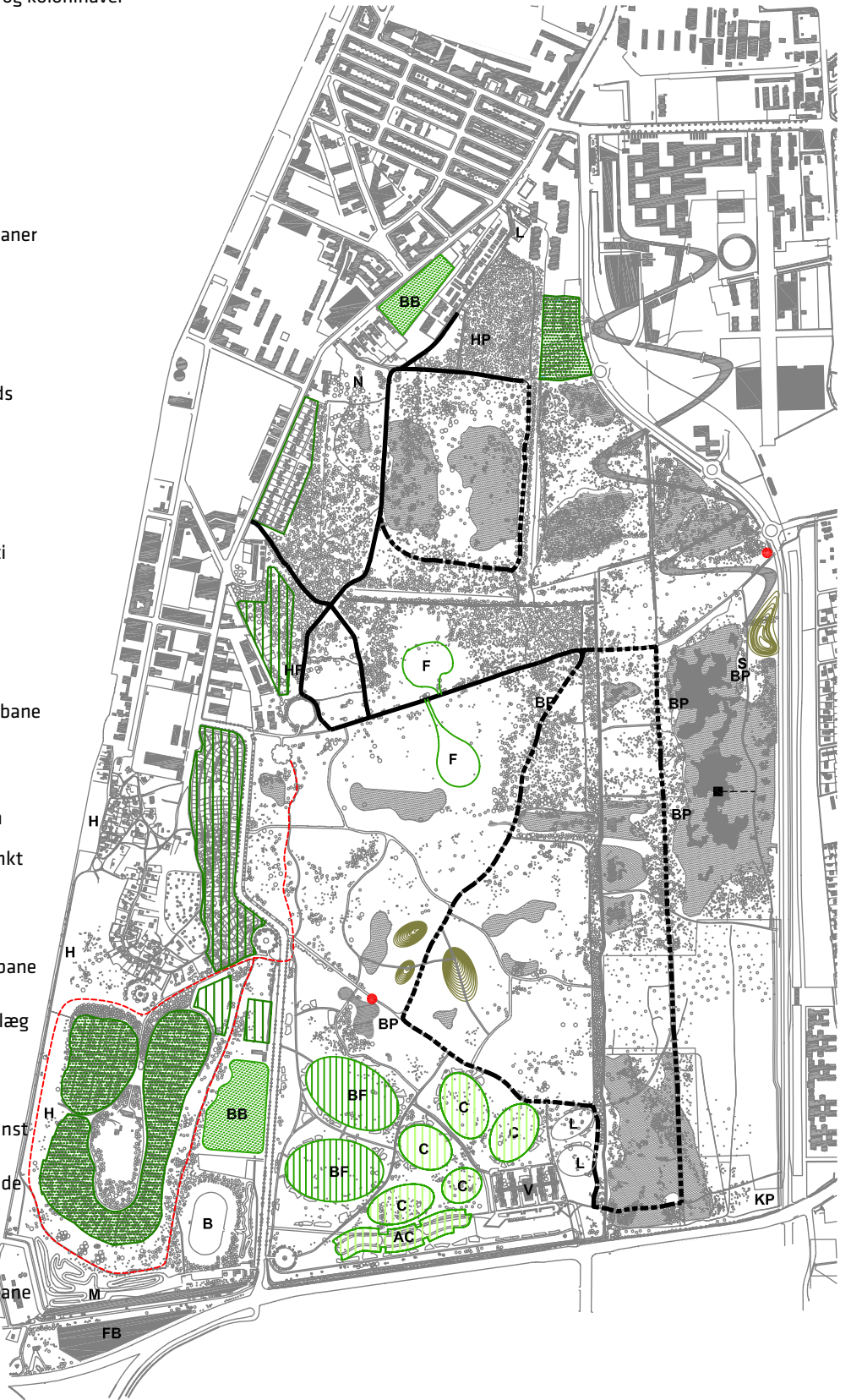
Generelle bemærkninger til anlæg og aktiviteter:

- Nye områdeanvendelser og aktiviteter skal indpasses under hensyn til eksisterende landskabs- og naturværdier og den gældende udviklingsplan.
- Fodboldbaner bruges normalt til organiseret fodboldspil af boldklubber eller skole i tiden 15. april - 1. november, alt indenfor aftalte spilletider. Boldklubberne må dog normalt ikke benytte banerne om fredagen, dels af hensyn til det uorganiserede boldspil og dels for at skåne græsset.
- I forbindelse med brugen af de rekreative anlæg kan der infor fredningernes rammer opstilles skure, containere og lign. efter forudgående tilladelse af Københavns kommune.
- Ophører nogen af de rekreative anlæg der er nævnt på kortet side 19 kan der i stedet etableres lignende aktiviteter eller området kan overgå til naturområde.

Status for realisering af udviklingsplan 2004 - 08:

- at der kan etableres 7,1 ha nyttehaver langs Lossepladsvej og Artillerivej. *Koloniha-ver ved lossepladsvej påbegyndes efterår 2009. Haverne ved Artillerivej og et mindre område ved Hekla Park afventer til senere etablering.*
- at Islands Brygge Skole kan udvides med nye bygninger samt idrætsanlæg syd for skolen på et areal på op til 2 ha. Skolen vil supplerende kunne benytte boldbanen i parkområdet ved Artillerivej. Udvidelsen vil fortrinsvis kunne ske i den østlige side syd for nuværende placering. *Islands Brygge Skole er blevet udbygget og det areal, hvorpå skolen ligger, er taget ud af udviklingsplanen. Haveforeningen Faste Batteri er blevet flyttet længere mod syd og er blivende på dette sted.*
- at der kan etableres en BMX-bane på den nuværende materialeplads ved Lossepladsvej med en udstrækning som denne, under forudsætning af at materialepladsen miljømæssigt og økonomisk forsvarligt kan flyttes til andet område udenfor Amager Fælled. *BMX-bane er etableret på arealet for den tidligere speedwaybane. Flytning af materialepladsen er derfor ikke længere aktuel.*
- at der kan etableres 8,8 ha campingplads - dog kun til anvendelse til camping i sommerhalvåret, og der skal være offentlig adgang til arealet udenfor sæsonen. Campingpladsen kan etableres indeholdende en sydlig afdeling for autocampere som dog administrativt kan være selvstændig. *Strukturplan for campingplads og legepladser er tilvejebragt og indtegnet i denne planrevision.*
- at der åbnes mulighed for, at et mindre område med 6-8 hvidpil indenfor 0,02 ha af det nordvestlige skovområde kan stynes og at der etableres høstmuligheder af pileårsskud fra disse og imellem dem. *Høstmuligheder for pil er endnu ikke etableret.*
- at der åbnes mulighed for placering af toilet og naturstøttepunkt ved "de centrale høje og søn" på sletten i forbindelse med disses anvendelse til friluftssarrangementer, kælkning og som særlige udsigts- og udflugtsmål (ved "naturstøttepunkt" forstås her en 3-5-kantet pavillon i naturmaterialer på ca. 3x3 m med udstillings-/informationsmontre udadtil, som ved åbning, hvor hele montren fungerer som dør, kan have skabsfunktion til opbevaring af udstyr til naturoplevelser). *Naturstøttepunkter ved højene er endnu ikke etableret.*
- at der åbnes mulighed for etablering af naturstøttepunkt (se foregående punkt) ved indgangen til Amager Fælled ved Grønjørdsvej bl.a. til erstatning for eksisterende container. *Naturstøttepunkter ved Grønjørdsvej er endnu ikke etableret.*

- Eksisterende nytte og kolonihaver
- Ny nyttehaver
- Nye boldfælleder
- Eksisterende boldbaner
- Ny campingplads
- Ny autocamperplads
- Ny havnepark
- Eksisterende ridesti
- Ny ridesti
- Eksisterende kondibane
- Eksisterende bro m. udsigtsplatform
- Nyt naturstøttepunkt
- B** Eksist. BMX-bane
- F** Eksist. modelflyvebane
- FB** Eksist. funboat-anlæg
- HP** Hvidpil, ny
- KP** Eksist. plads for kunst
- HF** Hundefritløbsområde
- L** Nye legepladser
- M** Eksist. Motocrossbane
- N** Nyt naturværksted
- S** Ny sansesti
- V** Eksisterende vandrehjem
- BP** Eksist. bålplads/picnicplads

REKREATIVE ANLÆG

0 200 400 600 800 1000

- at der åbnes mulighed for etablering af "sansesti" langs Grønjordssøens nordøstlige bred, primært henvendt mod blinde og svagsynede (udformnings- og materiale-mæssigt både med hensyntagen til brugerne og den omgivende natur). *Ikke etableret*
- at der etableres en beplantet bakkeformation på ca. 1 ha til rekreative formål på den nuværende boldfælle ved hovedindgangen til naturområdet ved Grønjordsvej – se evt. under "udsigtspunkter" på kort side 15. *Bakken er etableret.*
- at 2 nordlige borde/bænkesæt (picnicpladser) ved Grønjordssøen forsynes med handicapvenlig møblering samt grillplads. *Er ikke effektueret.*
- at der etableres en bro ved Grønjordssøens østbred gennem rørskovens med udsigtsplatform i søen. *Er etableret*
- at der vil kunne etableres nye toiletter langs havnen, i naturværkstedet, ved vandrerhjemmet/campingpladsen samt som nævnt evt. ved naturstøttestedet ved "højene", således at der bliver en rimelig geografisk dækning over området (- med til billedet hører også mulige placeringer af toiletter ved Ballonparken og KFUM-byggeri ved Lossepladsvej). Nye toiletter etableres som standard med handicaptolletter. *Toiletter er endnu ikke etableret.*
- at planen omfatter forslag til etablering af en "havnepark" med bl.a. jollepladser og traktørsted ved en havneste langs Sydhavnen (vil kræve senere dispensation for fredningen). Parken tænkes udformet med frodig beplantning, træer og plæner til solbadning m.v. *Havneparken er endnu ikke etableret.*
- at boldfælleleder på 2 ha øst for Lossepladsvej færdiggøres. *Boldfællelederne øst for Lossepladsvej er endnu ikke færdig etableret. De forventes udført efterår 2009.*
- at der åbnes mulighed for placering af en snekanon ved de centrale høje til vintersport; men dette må ikke medføre synlige installationer i landskabet på andre årstider. *Muligheden for opstilling af snekanon udgår, da det anses for at være for resourcekrævende.*

- at der i området kan etableres en kondibane. Da en kondibane benytter stisystemet sættes arealforbruget til 0 ha. Der peges på arealer øst for den nordlige del af Lossepladsvej samt stien rundt om HF Sønderbro inkl. udsigtsbakken i den sydlige ende. Redskaber i forbindelse med banen skal holdes i naturmaterialer, og den del, der ligger vest for Lossepladsvej kan etableres som lysløjpe med lave pullerter el.lign., som udelukkende oplyser stien og automatisk slukker et par timer efter mørkets frembrud. *Stien er etableret, dog er den endnu uden redskaber og lys.*
- at der kan etableres legeområder på max. 0,1 ha imellem Islands Brygge Skole og skoven samt på 1-1,5 ha i forbindelse med campingareal – begge baseret på naturmaterialer, *Legepladsområderne er endnu ikke etableret. Den ved campingområdet indgår i strukturplan for Campingområdet og er indtegnet på planen.*
- at der i området kan placeres et naturværksted på 200-300 m² (kræver efterfølgende dispensation for fredningen) samt tilhørende opland på 2500 m², som dog er uindhegnet og offentligt tilgængeligt (model som Naturværkstedet Streyf i Uterslev Mose). *Naturværkstedet er endnu ikke etableret.*
- at det overvejes om de støjende modelflybaner kan flyttes til et andet sted. Der kan ikke umiddelbart peges på andre arealer. Men i forbindelse med revision af »Kalvebod Miljøcenter, Landskabs- og Plejeplan 2000-2005« overvejes flytning til dette område. *Ønsket er fremkommet ved arbejdet med Udviklingsplan 2004-08. Der har i den forløbne periode ikke været gene eller klager, hvorfor punktet udtages af den reviderede udviklingsplan.*
- at der kan anlægges og drives et Funboat anlæg i regnvandsbassinet ved Slusen. *Aktiviteten er kommet ind i udviklingsplanen planperioden 2004-08 ved særlig høring og godkendelse. Projektet opstartes 2010.*

Nyanlæg som kan gennemføres i den kommende planperiode.

Der kan etableres campingplads og autocamperplads

Der kan etableres mulighed for høst af skud fra hvidpil

Der kan etableres to nye naturstøttepunkter et ved "de centrale høje og søen" på sletten et ved indgangen til Amager Fælled fra Grønjordsvej

Der kan etableres "sansesti" langs Grønjordssøens nordøstlige bred, primært henvendt mod blinde og svagsynede

De to nordligste picnicpladser ved Grønjordssøen kan forsynes med handicapvenlig møblering samt grill.

Der kan etableres nye handicapegnede toiletter langs havnen, i naturværkstedet, ved vandrerhjemmet/campingpladsen samt ved naturstøttepunktet ved "højene.

Der kan etableres en "havnepark" med bl.a. jollepladser og traktørsted ved en sti langs Sydhavnen (vil kræve senere dispensation fra fredningen)

Boldfællede øst for Lossepladsvej kan færdiggøres.

Kondistien ved HF Sønderbro kan udstyres med skilte, redskaber og lys.

Der kan etableres legeområde ved campingarealet.

Der kan placeres et naturværksted (kræver efterfølgende dispensation for fredningen).

Modsatte side:

Amager Fælled byder på mange rekreative aktiviteter. Offentlige vandsafari-ture afholdes flere gange om året ved Grønjordssøen, som indeholder et rigt insektliv. Og områdets ridestier benyttes flittigt af børn fra den nærvedliggende rideskole og fritidshjem

Færdselsforhold herunder ophold i området

Planområdets uhegnede fællesarealer er som hovedregel åbne for almenhedens færdsel til fods. Der kan dog i nærmere bestemte områder ske indskrænkninger i færdselsretten af hensyn til områdernes drift og naturbeskyttelse.

Vej og stier kan befærdes som gang- og cykelstier og med arbejds- og hestevognskørsel. Knallertkørsel er ikke tilladt. Cyklister skal vige for gående. Ridning kan foregå langs udvalgte stier.

Planen udnytter i videst muligt omfang det eksisterende interne vej- og stisystem - som opretholdes med nuværende forløb og udformning.

Stier, veje og p-pladser holdes fortsat på nødvendigt minimum mht. til anlæg og vedligehold og skal være udført i grus af hensyn til tværgående fauna og fælledens status som naturområde. Medmindre det er specifikt er vist på kortet på modsatte side. Enkelte P-pladser kan dog asfalteres, hvis det i fremtiden skulle vise sig, at de bliver særligt belastede.

Endvidere holdes som et minimum alle hovedstier på en forsvarligt standard og broer med skridsikker belægning, så kørestolsbrugere og gangbesværede kan benytte arealet på fornuftig vis.

Planområdet skal serviceres af et relevant antal skraldespande, fortrinsvis opsat ved indgangene og ved de rekreative knudepunkter.

Hunde skal overalt i plejeområdet føres i snor bortset fra et afmærket »fritløbsområde« for hunde (se kort side 19). Yderligere kan et indhegnet 'fritløbsområde' indtænkes i øst.

Medefiskeri uden forfodring er tilladt inden for området, men ikke andre former for fiskeri, herunder spindefiskeri. Dette kan synliggøres ved skiltning.

Skiltning skal i området foregå efter Skov- og Naturstyrelsens skiltesystem. Dette system indeholder en højskiltmodel ved et områdes mest benyttede indgange, lave henvisningsskilte i arealet samt et antal forskellige piktogrammer. Højskilte ved indgangene til Amager Fællede indeholder foruden kort og et navn for indgangen, også råd og regler for ophold og færden i arealet. Højskiltmodellen kan eventuelt anvendes til fugletavler el.lign. Skiltning angående færdsel på is følger dog tilsvarende skiltning i kommunen iøvrigt.

Status for udbygningen af områdets stisystem:

- etablering af en »Grøn Cykelrute« fra indgangen ved Axel Heidesgade til Universitetet metrostation samt fra havneparken ved en kommende stibro til Sundby metrostation størrelsesmæssigt svarende til en hovedsti, 'Grøn Cykelrute' fra Axel Heidesgade til Universitetets metrostation flyttes mod nord så den følger den fremtidige asfaltsti. *I perioden er der udført forbedringer på stistrækningen tættest på indgangen ved Axel Heidesgade. 'Grøn Cykelrute' fra Havneparken til Sundby Metrostation er status at stierne i Ørestads naturområde mangler. Ved begge stier mangler skiltning.*
- styrkelse og retablering af forbindelserne med broer og trapper mellem to stier samt ny grøn cykelrute umiddelbart nord for den øst-vestgående skrænt. *Broer og trapper er farbare, dog ikke for handicappede. Der kan i stedet for trapper etableres en rampe til passage af skrænten.*

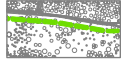
Eksisterende P-pladser

Ny P-pladser

P-plads som kan nedlægges

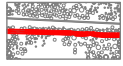
Fremtidige 'Grønne Cykelruter'

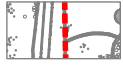
Primære og sekundære veje

Nye veje

Primære stier

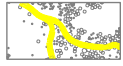
Nye primærestier

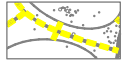
Eksisterende asfaltsti

Ny asfaltsti

Eksist. trådt sti

Ny trådt sti

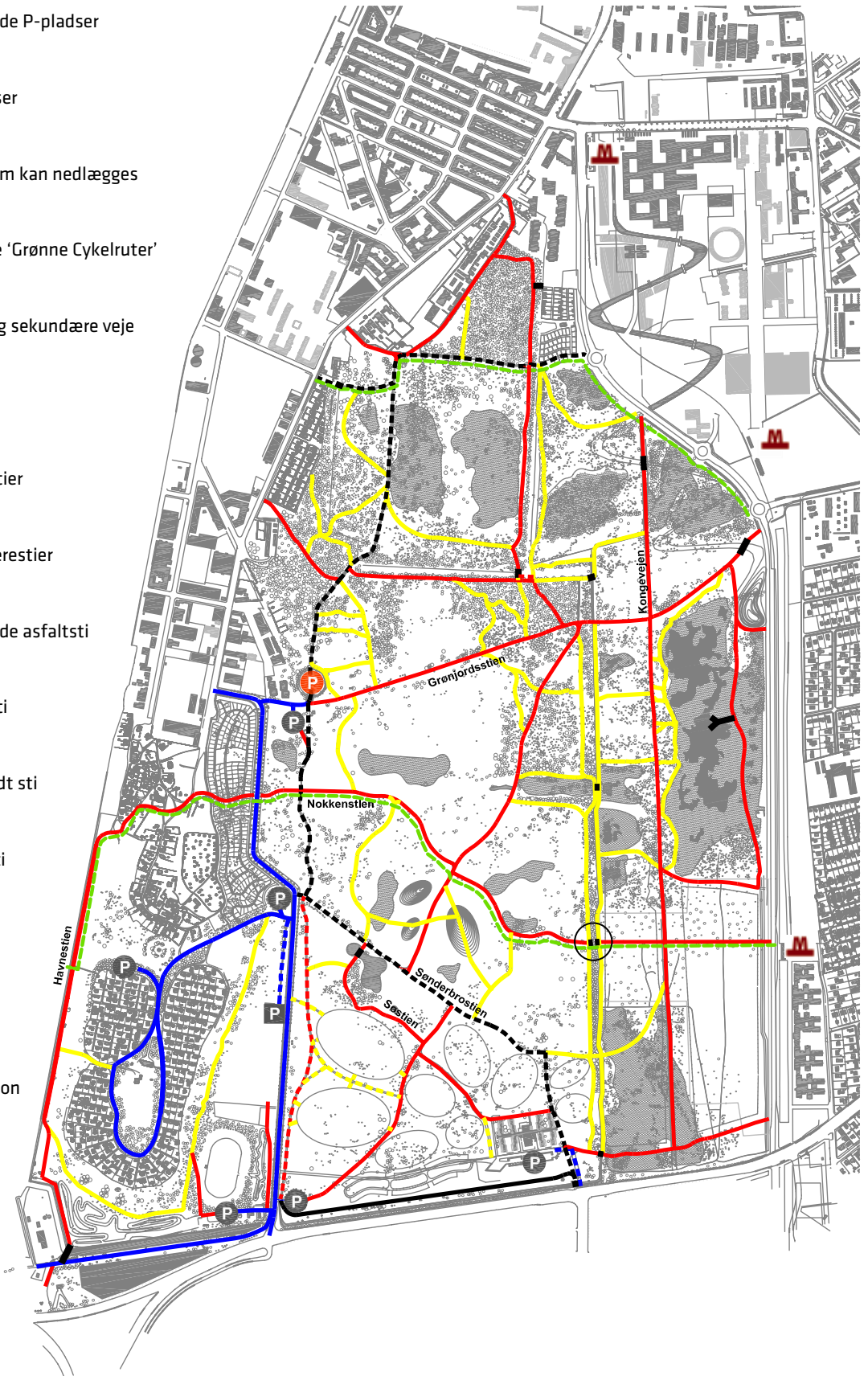
Eksist. Bro

Ny bro

Metrostation

FÆRDELSFORHOLD

- sikring af god farbarhed også for handicappede på alle hovedstier, og hvor dette ikke kan gennemføres, da at skilte her om. *Dette er opfyldt for størstedelen af stinetet, der er dog enkelte strækninger med trapper, store stigninger og broer som ikke opfylder kravene for handicappedes færdsel. Skiltning for at advare handicappede om vanskeligt pas-sable steder er ikke udført.*
- etablering af en broforlængelse af Nokkenstien over i Ørestad. *Broforlængelse af Nokkestien er endnu ikke udført*
- etablering af ny nord-sydgående stiforbindelse parallelt med Lossepladsvej, mellem P-pladsen ved Grønjordsstien og indkørslen til Vandrerhjemvej syd for bold-fælledeerne. *Stien er udført fra Grønjordsstien til Sønderbrostien. Det sydligste stykke vil blive udført i forbindelse med etablering af boldbaner efterår 2009.*
- flytning af P-plads nord for HF Sønderbro ca. 50 m, *P-pladsen er blevet flyttet.*
- etablering af ny stikrydsning ved lysreguleringen v. Lossepladsvej - Vejlands Allé. *Ny stikrydsning er ikke udført.*
- etablering af en ny indgang ved boldfælledeerne i stil og udformning som de øvrige indgange. *Udføres i forbindelse med etablering af boldbaner efterår 2009.*
- etablering af en omlægning af indkørslen til vandrerhjemmet i sydgående ret-ning, *Omlægning af adgangsvejen er opgivet i stedet etableres adgangsvej direkte fra kryd-set Vejlands Allé - Center Boulevard, som i den forbindelse gøres firbenet. Samtidig nedlæg-ges den eksisterende adgangsvej fra Lossepladsvej. Projektet udføres vinter 2009-10.*
- anlæggelse af flere ridespor langs større stier - se det rekreative kort side 19. *En del strækninger er blevet udført i perioden.*
- etablering af broer i forbindelse med anlæg af den landskabelige kanal i Ørestad, der hvor kanalen krydser Grønjordsstien samt Dæmningsbro. *Broer ved den landska-belige kanal er udført i den forløbne periode.*

Ny ønsker til stisystemet

Ændringer i brugsmønstret af naturområdet har ført til ønsker om bedre belægning og belysning på enkelte af områdets stier, så at det bliver nemmere at finde rundt i området. Desuden ønskes bedre parkeringsforhold ved Hekla Park (boldbanerne vest for Lossepladsvej). Det har medført følgende tillægsbestemmelser:

- Der kan etableres gruslignende asfaltbelægning og refleksafmærkning på de mar-kerede asfaltstier.
- Ved Hekla Park kan der etableres en P-plads til maksimalt 30 biler og ny adgangs-vej fra indkørslen til HF. Sønderbro. Etablering kan kun ske under forudsætning

af, at den direkte adgangvej fra Lossepladsvej og at den største af de to P-pladser ved Grønjordsstien nedlægges. P-plads og vej skal begge udføres med grusbelægning.

- Forbedring af mulighederne for at kunne orientere sig i naturområdet skabes ved et forenklet heraki i stierne med tydelig forskel på stityperne. Etablering af tydelig skiltning på asfaltstierne og de grønne stiruter. Markering af vandreruter i området, som man kender det fra statens skove.
- Der kan iværksættes en trafiksaneringsplan, der hindrer uønsket biltrafik ad naturområdets stier. Det er især påkrævet ved Ballonparken og rideskolen i områdets nordvestlige hjørne.

Nyanlæg og genopretning som kan gennemføres i kommende planperiode

Etablering af en »Grøn Cykelrute« fra indgangen ved Axel Heidesgade til DR byen (Universitetet) metrostation samt fra havneparken via en kommende stibro til Sundby metrostation.

Der kan etableres rampe mellem to stier umiddelbart nord for den øst-vestgående skrænt.

Sikring af god farbarhed også for handicappede på alle hovedstier, og hvor dette ikke kan gennemføres, da at skilte dette.

Der kan etableres en broforlængelse af Nokkenstien over i Amager Fælled Kvarter,

Der kan etableres en ny stikrydsning ved lysreguleringen v. Lossepladsvej - Vejlands Allé

Der kan etableres en ny indgang ved boldfælledeerne i stil og udformning som de øvrige indgange.

Der kan etableres gruslignende asfaltbelægning og refleksafmærkning på de på kortet markerede asfaltstier.

Såfremt det ønskes af hensyn til cyklisterne på den Grønne Stirute fra Havneparken til Lossepladsvej kan der også etableres asfalt her i fremtiden.

Ved Hekla Park kan der etableres en P-plads til maksimalt 30 biler under forudsætning af at den direkte adgang til Lossepladsvej lukkes og ny adgang etableres fra indkørslen til HF. Sønderbro. Desuden skal den store P-plads af de to P-pladser ved Grønjordsstien nedlægges.

Der kan iværksættes en trafiksaneringsplan, der hindrer uønsket biltrafik ad naturområdets stier.

Etablering af tydelig skiltning på asfaltstierne og de grønne stiruter. Markering af vandreruter i området, som man kender det fra statens skove.

Planen lægger op til en stistruktur med tre tydeligt adskilte stityper:

Fra venstre ses eksempler på de brede primære stier i grus, smalle til tider svært passable trådte stier og brede asfaltstier. Her er vist den eksisterende sti langs Vejlands Allé, som har belysning. Det kan der dog ikke etableres på de ny asfaltstier

Miljøforbedringer og terrænformning

Planen sigter på en etapevis afhjælpning af miljøgener og -trusler. Herunder omfatter udviklingsplanen terrænbehandling og -afdækning, forbedringer mht. overfladevand og afstrømning fra deponeret materiale, samt afhjælpning af lokale støj- og gasgener. Eventuelle afdækninger skal ske således, at eksisterende værdifuld vegetation i videst muligt omfang søges bevaret. Miljølovgivningen foreskriver, at der ikke kan anvendes forurenet jord, hvilket selvfølgelig overholdes. Hvor der måtte registreres restområder med eksempelvis blåjord (cyanidholdig gasrensemasse), skal der snarest tages skridt mod en afhjælpning af problemet i henhold til Miljøbeskyttelsesloven.

Status for miljøforbedringer og terrænformninger:

- Afdækning af deponeringsarealer med et nødvendigt minimum af ren jord med henblik på etablering af acceptable flader til nyttehaver, campingpladsformål og ophold m.v. *Projekt campingarealet samt havearealet øst for Nokken påbegyndes efterår 2009.*
- Afdækning af synligt lossepladsaffald på arealer med afgræsning, høslet eller græsslåning. *Dette har ikke været aktuelt i den forløbne planperiode.*
- Færdiggørelse af boldfælder med den hertil nødvendige minimumafdækning af ren jord. Området på og omkring fodboldfælderne kan med højtliggende dræn og relevant hældning sikre god vandforsyning til den nye sø, så lavereliggende vand med kontakt til lossepladsaffaldet undgås. Før søen indlægges et lille område til forsøgsvis grøn vandrensning med halmballer. *Afdækning med ren jord er foretaget, arbejdet afsluttes efterår 2009. Vandrensning med halmballer er opgivet.*
- Fornødne mindre terrænreguleringer i forbindelse med nyanlæg og forbedringer af veje og stier – se foregående afsnit og kort side 23 for, hvor dette forventes. *Udført i forbindelse med de nye stier som er anlagt i perioden.*
- Etablering af lav jordvold ved Artillerivejs sydlige afslutning for at undgå de gentagne tipninger af affald ind i arealet. *Volden er blevet etableret.*
- Etablering af et udluftnings-drænsystem i forbindelse med afdækning af arealer med gasudsivning i området for fremtidig camping om det findes nødvendigt for dennes drift – se kort side 19 for placering. *Dette er ikke udført*
- Retablering og afdækning af synligt lossepladsmateriale i forbindelse med etablering af fysiske og visuelle kontakter imellem Amager Fælle og Ørestad – se kort side 43 for disse åbningers placering. *Dette er ikke udført*
- Nærmere undersøgelser og planlægninger af en generel forbedring af vandkvaliteten bl.a. gennem separering af forurenet og mere rent vand, dræning af depotvand, evt. etablering af membraner under søer, opstemninger m.v. Disse undersøgelser og planlægninger kan lægge grund for arbejder i næste planperiode. I denne planperiode gennemføres et forsøg med grøn rensning af drænvand fra boldfælderne til ”Den nye sø” med brug af halmballer samt, om der findes økonomi, arbejder med rørlægning af grøfter langs Lossepladsvej i forbindelse med ændring af tværprofiler og nyplantning. *Vandkvalitets undersøgelser er endnu ikke udført. Grøn vandrensning ved den nye sø er opgivet.*
- Færdigetablering af en landskabelig kanal i den nordlige del af Ørestad. *Kanalen er færdiggjort.*
- Etablering en beplantet bakkeformation på den ene boldfælle ved indgangen fra Grønjordsvej. *Bakken er færdiggjort*
- Sikring af, at Grønjordssøen ikke udtørres for ofte ved tilledning af vand fra Ørestads kanalforsyningssystem. Dette sikres ved følgende: Om vandstanden i Grønjordssøen 2 gange indenfor en 10-årig periode synker til under kote 1,25 m

- Områder der blevet afdækket
- Jordafdækning af kommende havearealer
- Jordafdækning af kommende campingarealer
- Jordafdækning af af andre fælledarealer, skønnede
- Sø og vådområder
- Grønafskærmning

(vurderet som udtørningskoten) skal der i efterfølgende vinterperiode - og inden 15. marts tilføres vand op til en vandstandskote på 1,90 m. Efter at vand er tilført starter en ny periode og eventuelle udtørninger regnes fra det tidspunkt, hvor vand blev tilledt. Det tilledte vands kvalitet sikres dels igennem Miljøkontrollens vandtilladningstilladelse og dels ved filtrering for fisk, hvis dette skønnes nødvendigt. Det er vigtigt at undgå fiskene for at kunne opretholde gunstige forhold for søens padder. *Overvågning af vandstanden foretages vandpåfyldning er udført i perioden.*

- Sikring af forholdet imellem "vand og land" i Grønjordssøen ved skånsom fjernelse af ophobet dynd, hvis dette begynder at "overgro" det åbne vandspejl. *Et pilotprojekt med udvidelse af vandarealet har vist, at der kan være fare for den naturlige membran i søen. Derfor er oprensninger i søen opgivet.*
- Etablering af "grønne støjafskærmninger" (beplantede volde eller hegn) i fornødent omfang langs Lossepladsvej og Vejlands Allé, ud for støjfølsomme friarealer. *Der er ikke udført støjafskærmninger i perioden.*

Flere af disse forhold præciseres under plejeanvisningerne sidst i rapporten.

Nyanlæg og genopretning som kan gennemføres i kommende planperiode

Der kan foretages afdækning af deponeringsarealer med ren jord med henblik på etablering af acceptable flader til nyttehave.

Der kan foretages afdækning af synligt lossepladsaffald på arealer med afgræsning, høslet, græsslåning eller plantning.

Der kan foretages mindre terrænreguleringer i forbindelse med nyanlæg og forbedringer af veje og stier

Der kan etableres et udluftnings-drænsystem i forbindelse med afdækning af arealer med gasudsivning i området for fremtidig camping .

Der kan foretages nærmere undersøgelser og planlægninger af en generel forbedring af vandkvaliteten

Det kan sikres, at Grønjordssøen ikke udtørres for ofte ved tilladning af vand fra Ørestads kanalforsyningsystem.

Der kan etableres "grønne støjafskærmninger" (beplantede volde eller hegn) langs Lossepladsvej og Vejlands Allé

Den landskabelige kanal er blevet færdiggjort i den forløbne planperiode. Bevokningsmæssigt er den allerede helt integreret i landskabet og de kunstige betonkanter udgør en god observationspost for iagttagelse af livet i vandet.

Pleje af områder for væsentlig bevaringsværdig vegetation og fauna

Naturplejen og -udviklingen sigter generelt på:

- at skabe og bevare et varieret bevoksningsmønster med stor diversitet i samspillet mellem nyplantninger og eksisterende bevoksning,
- at udnytte den eksisterende vegetationsdynamik og selektivt (vha. udhugning/rydning) at skabe en artsrig skovbevoksning, kratmosaik af varieret tæthed, og mere åbne slettelandskaber med mere "vild" vegetation af bl.a. slåede og afgræsede flader,
- at, især af hensyn til dyrelivet, bibeholde områder med tæt, svært tilgængelig, naturpræget vegetation - De tre første "pinde" tilgodeser dels en divers og spændende fugleforekomst, men også området's padder og krybdyr sikres de for dem vigtige tørre arealer adult fouragering og evt. overvintring.
- at sikre bevarelse og styrkelse af søer og vådområder i forbindelse med planlægning af dræninger og udformning af områdernes kanaler,
- at tilvejebringe flere åbne vandflader i Grønjordssøen og naturområdets andre vådområder, da netop solindstrålingen på vandfladerne er meget vigtige for området's padder,
- at etablere og bevare lysåbne områder ved afgræsning med publikumsvenlige dyr i udvalgte mere permanente foldområder, kombineret med mobile folde til fleksibel plejeindsats. Dette tilgodeser overdrevsfloraen herunder svampene vokshatte, som fordrer ugødskede arealer. Etableringen af folde sker under forudsætning af offentlig adgang.
- ved omplantninger at bevare og styrke den rødlistede skærmpilante Brændeskærm.

Etablerede vegetationstyper, som i særlig grad kræver beskyttelse og pleje:

Disse områder er naturligt lokaliseret i den nordlige og østlige, ikke opfyldte, del af Amager Fælled. Nedenfor gennemgås de forskellige områdetyper. For en kommenteret plejeanvisning med en mere detaljeret beskrivelse af hvilke arter, der plejes for, se afsnittet »Retningslinier for de praktiske plejearbejder« side 35.

Skovbevoksning

Af særlig værdi er sumpskoven sydøst for Ballonparken. Bevoksningen kan plejes ved stedvis udtynding og hugning af mindre lysninger især langs området stier. Blandingsskoven øst for Haveforeningen Bryggen er ligeledes af stor bevaringsværdi og bør plejes, så den bevarer sin struktur af naturpræget skov. Begge områder har status af fredskov. Der er ikke udført pleje ud over friholdelse af stier. *Bevoksningstypen udvikles meget langsomt og den udførte pleje er tilstrækkelig for at fastholde det overordnede indtryk. Plejeindsatsen hindrer dog ikke mindre lysning i at forsvinde. Dermed forsvinder levemuligheder for planter og dyr tilknyttet disse biotoper. Der bør ske en opprioritering af plejen som sigter på at holde især lysningerne langs veje og stier åbne.*

Lunde og kratområder

Centralt i den nordlige del af Fælleden, i den nordligste del af opfyldningsområdet samt i store dele af Ørestads naturområde findes værdifulde lunde og træholme på fugtig bund og kratbevoksninger med varierende tæthed på både fugtig og mere tør bund. Plejen bør sikre, at disse bevoksningstyper beskyttes og kun plejes ekstensivt,

ligesom det bør sikres, at en høj vandstand i venterhalvåret bevares. *Der er ikke udført pleje ud over friholdelse stier. Bevoksningstypen udvikles langsomt hen imod skov. Den udførte pleje er ikke tilstrækkelig for at fastholde den nuværende bevoksningskarakter med et mønster af rum af varierende størrelse.*

Lysåbne områder

Store dele af den nordlige fælled og et mindre areal sydligere ved grænsen mod Ørestad samt indenfor Ørestad er eng- og moseområder - herunder strandenge. Disse områder bør generelt plejes med rydning, høslæt eller afgræsning, afhængig af de lokale forhold. Også væsentlige dele af de mere åbne krat- og græsfælledarealer på opfyldningsområderne kan plejes ved rydning, græsslåning og eventuelt periodevis afgræsning. Områderne vil langsomt springe i skov, hvis vedvæksterne ikke holdes tilbage, dog meget langsomt i slettearealerne på lossepladsopfyld. *Der er udført afgræsning i enkelte faste folde og man er i gang med yderligere udvidelser af afgræsningen. Afgræsning er den væsentligste del af plejen. Den skal dog suppleres med rydninger af de vedvækster, dyrene ikke tager. For de største arealers vedkommende er der ikke foretaget nogen form for pleje ud over friholdelse af stier. Disse arealer er i større eller mindre omfang under tilgroning. De gamle lossepladsarealer er mindst sårbare og tilgroningen går her langsomt. Der bør derfor foretages en plejemæssig prioritering af de gamle strandengsarealer mod nord og øst.*

De to luftfotoudsnit viser den botanisk interessante dal der strækker sig fra Ørestads naturområde ind mod den centrale fælled. Dalen befinder sig lige under billedernes midte med en tydelig grøft ned i gennem. Det øverste billede viser situationen i 1999 og den nederste viser situationen i 2007.

Til groningen ses tydeligst i den øverste del af billederne oven for dalen, hvor de tydelige enkelt buske på de 8 år næsten dækker hele fladen. De særligt grønne arealer på det første billede lige over dalen er plamager af japansk pileurt. På det nederste billede kan man se at denne plante har bredt sig voldsomt og helt lukker omkring den lille sti, der anes oven for dalen. I selve dalen bemærkes især en betydelig udvidelse af det trædækkede område i den ende, der ligger til højre i billedet.

Afgræsning hjælper til med at holde de små lavvandede søer, der i våde år udgør gode ynglesteder for områdets padder, fri for bevoksning

Vådområder

I den nordlige del af Amager Fælled og langs grænsen til det opfyldte område - både nord og øst for dette, findes småsøer, fugtige moseområder med periodevis frit vand-spejl, gravede kanaler og grøfter samt selvfølgelig selve Grønjordssøen. Visse af disse vådområder bør bevares uberørte, mens andre plejes og eventuelt udvides ved nænsom oprensning og rydning af bredvegetation. *Der er udført oprensning af enkelte grøfter og det er undersøgt om Grønjordssøen kan oprenses. Undersøgelsens konklusion var, at man ikke bør oprense søen, fordi man risikerer at ødelægge den naturlige membran.*

Landskabsukrudt

Kæmpe bjørneklo, japansk pileurt, rynket rose, nogle arter af gyldenris og armensk brombær optræder i varierende mængde inden for alle område typer. De har alle evnen til at dække store flader og udkonkurrere andre plantearter. *Bjørneklo har været bekæmpet intensivt i gennem årene og udbredelsen er under kontrol. Gyldenris optræder i meget store bestande og bliver ligesom de øvrige tre plantearter ikke bekæmpet. Fuldstændig bekæmpelse af gyldenris forekommer umulig, så indsatsen må koncentreres til de botanisk interessante områder. Der bør ske en fortsat indsats mod bjørneklo og en opprioritering af indsatsen mod de øvrige arter.*

Plejen bør generelt opprioriteres for alle areal typer og for at sikre bedst mulig anvendelse af de tilgængelige ressourcer skal der snarest etableres en driftplan til støtte for den daglige drift. Driftplanen skal fastlægge principper og metoder for plejen og prioritere plejebehovet ud fra målene, som de er angivet i denne udviklingsplan, med de givne ressourcer.

Nyplantninger og omplantninger

Pleje- og Udviklingsplanen anviser, at der udover plejen af de etablerede bevoksninger over en årrække etableres nye bevoksningselementer, specielt i planområdets centrale sydlige del.

Nyplantningerne kræver forudgående vurdering af de lokale vækstbetingelser og i fornødent omfang pålægning af supplerende råjords- og muldlag.

Til plantningen vælges generelt hjemmehørende og egnstypiske arter, hvor dette er muligt.

Status for realiseringen af udviklingsplan 2004-08

Skovplantning

I sydlig forlængelse af den nordlige fredsskov etableres yderligere 2.800 m² fredsskov som erstatning for de 1.400 m², som udvidelsen af Islands Brygge Skole inddrog. Trævalget skal tilsvare eksisterende fredsskov nordfor. *Skovplantning er blevet udført.*

Krat-, lund- og hegnplantning

I områdets sydvestlige del langs Lossepladsvej og omkring have-, boldspils- og campingarealer, etableres nye kratplantninger og flerrækkede levende hegn af arter som hvidtjørn, vildæble, røn, mirabel, og hyld - med eventuel underplantning af buskarter som slåen, dunet gedeblad og buskroser. Plantningerne kan stedvis suppleres med lave træer. I Amager Fælleds sydlige og østlige del, langs grænsen mod Ørestaden, omkring vandrerhjemmet og enkelte andre steder, etableres ny krat- og lundbeplantning i større eller mindre parceller, i princippet som angivet på tegningsmaterialet. Bevoksningen tænkes etableret ved supplerende af den eksisterende opvækst gennem indplantning af højerevoksende træarter så som ask, stilkeg, vintereg, løn, fuglekirsebær, birk, pil og småbladet lind - med undertræer af arter som hæg, navr, røn, hvidtjørn, hassel, vildæble, mirabel og hyld. I nogle parceller søges bevoksninger etableret ved naturlig succession, og i andre ved nyplantning. Overalt skal træhøjder dog afstemmes det øvrige landskab. *En del plantninger er udført f. eks. omkring den nye sø, men der mangler plantninger øst for lossepladsvej, havneparken og den sydlige del af fælledarealerne De etablerede plantningerne er i god vækst. Ask udgår som anbefalet træart grundet sygdommen asketoptørhed. I stedet kan f.eks. anbefales arter af røn eller pil.*

Vejtræer, trægrupper og solitærtræer

Mange steder, især i den sydlige del af planområdet, vil der være behov for mere spredt træplantning. Til dette formål kan anvendes samme træarter som nævnt ovenfor. Til den nye »landskabelige« vejtræplantning langs Lossepladsvej foreslås som karaktertræ anvendt spidsløn, røn, navr eller stilkeg.

For at undgå senere sårbarhed ved træsygdomme ønskes der satset på flere forskellige træarter. *Disse plantninger er endnu ikke blevet gennemført. Ask udgår som anbefalet træart grundet sygdommen asketoptørre. I stedet kan f.eks. anbefales arter af røn eller pil.*

Trægrupper ved indgange til Amager Fælled fra Lossepladsvej og Artillerivej 6 steder yderligere langs Artillerivej og Lossepladsvej planlægges der etableret træplantninger for at markere indgangene til Amager Fælled. Der tænkes anvendt en træart med markant form, f.eks. poppel, pil eller eg. Træhøjderne afstemmes udtrykket i naboarealerne. *Der er plantet trægrupper ved indgangene.*

- Områder hvor plejen bør opprioriteres
- Ny krat lunde og hegnsplantninger
- Områder der skal tilsås
- Omplantningsfelter for brændeskærm

PLEJE, NYPLANTNINGER OG OMPLANTNING

Tilsåning

Den største af de tre centrale høje ønskedes sprøjtesået hurtigst muligt med for Amager Fælled kendte græs- og urtearter, bl.a. for at gøre højen mere slidstærk mht. vintersportsbrug og for at undgå den pt. fremherskende afvaskning af jord med dybe fure til følge. Når erfaring med denne høj er opnået, vurderes evt. tilsåning af de to øvrige høje.

Boldfælledeerne ved Lossepladsvej tilsås med græsarter, der er slidstærke for boldspil, og plænegrønningerne i havneparken tilsås med en blanding af for fælleden kendte græsarter med vægt på slidstærke arter. Indledningsvis vil der blive indsamlet erfaringer andre steder fra og evt. sammensat forskellige blandinger til afprøvning for bedste resultat både mht. slidstyrke, men også for bedste indpasning i Amager Fælleds øvrige natur. *Der er ikke blevet sået på de centrale høje i stedet er græstæppe etableret ved selvsåning. Græs på boldfælledeerne udføres i forbindelse med arealernes etablering efterår 2009. I forbindelse med revisionen af udviklingsplanen synes punktet tilsåning at være blevet uaktuelt. Det vil derfor udgå af planen.*

Omplantning

To prøvefelter med omplantning af den rødlistede skærmpilante brændeskærm i den vestlige dyrefold ved Grønjordssøen samt nord for denne overvåges og løbende styrkende plejetiltag kan etableres. Der åbnes endvidere mulighed for omplantning af brændeskærm i andre større felter uden for det kommende byudviklingsområde, Amager Fælled Kvarter. *Der er foretaget en prøveflytning af mindre partier af brændeskærm. Resultaterne har været gode og planterne klarer sig godt det nye sted. Omplantning bør derfor snarest udføres ud fra en kommende omplantningsplan.*

Brændeskærm. På de gamle strandenge findes stadig en spredt bestand af den rødlistede skærmpilante Brændeskærm. Forsøg har vist at den kan reddes fra de kommende byområder og flyttes til de permanente overdrevsar-ealer

Retningslinier for de praktiske plejearbejder

Som supplement til Pleje- og udviklingsplanens mere generelle bestemmelser vedrørende eksisterende og nye anlæg, naturgenopretning og landskabspleje (planens delelementer) fastlægges i det følgende en række mere praktiske plejeretningslinier, opdelt i:

- generelle anvisninger for hele plejeområdet og
- plejeretningslinier for enkeltområder.

Generelle plejeanvisninger for hele området

For mindre områder med særlige flora/faunainteresser, foretages der særskilt faglige vurderinger af behovet for mere detaljerede plejetiltag.

Ryddet vedmateriale efterlades i skovbunden eller i kvasbunker til glæde for dyrelivet. Ved høstet og høstning af tagrør fjernes så vidt muligt det afslåede materiale fra stedet, men det kan ligeledes genanvendes som kvas.

Gamle og skadede træer (f.eks. storm- eller lynskadede) skal, hvor det er praktisk muligt, bevares som »ruiner« af hensyn til dyrelivet.

Bjørneklo, japanpileurt, invasive arter af gyldenris og andre aggressive, indslæbte arter bekæmpes vedholdende i hele plejeområdet, primært ved manuel-mekanisk indsats og/eller forårsafgræsning.

Til veje, stier og pladser anvendes som hovedregel grusbefæstelser; alternativt græs f.eks. ved bålplads. På stier med asfaltbelægning anvendes overfladebelægning 'gul majs' eller tilsvarende gruslignende tilslag.

Til hegning af dyrefolde anvendes let tråd- eller el-hegn med træstolper i jordfarver, gerne flækkede egestolper.

Ungt ikke blomstrende eksemplar af kæmpe bjørneklo. Bjørnekloen bliver ikke længere bekæmpet kemisk, men rodstikkes med godt resultat. Bekæmpelsen skal fortsætte en del år endnu.

Alle former for småbygninger, inventar og møblering, herunder foder- og læskure, stenter, låger, bænke/borde, affaldskurve m.m., søges udformet efter et fastlagt fælleskoncept, som tilstræber et rustikt udtryk ved fortrinsvis anvendelse af træ og andre »neutrale« materialer og landskabsfarver.

Inventaret skal til stadighed holdes i en brugbar og sikkerhedsmæssig forsvarlig stand.

Til græssåning anvendes der kun græsfro af arter, der i øvrigt vokser på Fælleden. På boldfællede vil det dog være nødvendigt at bruge andre slidstærke græsarter.

Der må ikke gødskes uden for etablerede boldbaner, der holdes som parkbaner. Hermed friholdes forsøgsvis også boldfællede for gødskning, men behovet vurderes løbende, og nødhjælp etableres om nødvendigt.

Sprøjtemidler må ikke anvendes. Ved bekæmpelse af kæmpe-bjørneklo anvendes nu rodstikning suppleret med afklipping af blomsterstande.

Plejeretningslinier for enkeltområder:

S1. Eksisterende fredsskov med hvidpil, ask og tjørn på fugtigt, grøftet terræn.

Plejens mål er at bevare hovedparten af området som tæt og vanskeligt tilgængelig bevoksning. Dette vil tilgodese bl.a. områdets mange sangfugle og ynglende rovfugle. Den store tæthed bør bevares det er dog nødvendigt at udføre en skånsom plukhugst af overstandere for at bevare tætheden i underskoven - ask og tjørn prioriteres som blivende arter. Specielt skovbrynene er meget urterige med bl.a. strand-krageklo og agermåne, hvorfor stierne ikke bør gøres bredere, og der bør kun slås en meter til hver side af stierne. Der må udføres plukhugst for at sikre vækstvilkårene for de nævnte plantearter. Efter nærmere vurdering kan der eventuelt etableres mindre områder med stævningsskov af hvidpil.

S2. Eksisterende fredsskov bestående af varieret blandingsskov med mange træarter - bl.a. gamle og høje hvidtjørn - samt frodig bundvegetation med markant indslag fra haver. Underskoven er varieret med stort indslag af hyl. Mange sangfugle.

Den fremtidige pleje bør sigte på i vid udstrækning at bevare området med den nuværende karakter af tæt bevoksning uden egentlig stiadgang. Der bør dog foretages ekstensiv skovpleje for at bevare den mest værdifulde træbestand og stedvis bevare og genskabe lysninger af hensyn til den værdifulde skovbundsflora.

S3. Flere og spredte områder. Lunde og skovholme med varieret træ- og buskbevoksning af bl.a. birk, pil, poppel, ask, tjørn og rose. Flere af arealerne er til tider meget fugtige. Områderne er yndede tilflugts- og ynglested for områdets dyr, der også benytter de omgivende fælledområder, nævnes kan tornsangeren.

Hovedsigtet med plejen er, at den er bevarende af strukturen og dynamikken, med plukhugst ca. hvert 5. år efter manuel udpegning. Skovbrynene kan evt. strammes op løbende.

S4. Trægrupper, der markerer indgange til Amager Fælleds indgange Artillerivej, f.eks. poppel, pil eller eg.

Trævalget og plejen skal støtte en lille beplantning med markant form og relatere sig til højderne på naboarealerne.

S5 og S6. Skovplantning omkring BMX-bane og haveforeninger vest for Lossepladsvej.

Formålet med plantningen er at de skal danne tætte lægivende skærmpantninger omkring de forskellige aktivitetsområder. De er opbygget med et trælag af eg, poppel og ahorn, hvor de sidste indgår som ammetræer og et busklaget af kratdannende buske.

Plejen består af en tynding af overstanderne - med henblik på at bevare vækstvilkårene for busklaget og bestandstræerne af eg.

K1. Eksisterende tættere kratbevoksninger domineret af hvidtjørn. Også mirabeller, æbler, pærer, hybenroser samt brombær, hindbær og korbær kan findes i krattene. Bunden er til tider meget urterig. I de tidligere strandengarealer ved Ørestad er det indslag fra vegetationstyperne strandeng/strandhede med bl.a. hedelyng, pile-alant, brændeskærm, lav skorzonner, hjertegræs og trenervet snerre. De tidligere lossepladsarealer kan indeholde spændende urtelommer med f.eks. knoldet brunrod, rundbælg og sølv-potentil. Over alt er der mange småfugle. Der er desuden registreret hugorm to steder i området (angivet med ● på kort side 43), mens snog findes ved de fleste vådområder, hvorfor snog ikke er angivet på kortene.

Plejen af disse tjørnekrat tager sigte på at bevare krattenes karakter og hindre at de bliver til skov. Plejen omfatter derfor rydning langs visse af hovedstierne og udtynding af krattene i almindelighed. Denne udtynding udføres som en »tydeliggørelse« af de eksisterende strukturer i krattene - gennem rydning langs eksisterende små stier og smålysninger, således at der skabes en mosaik af krat og lysninger. Plejen tager desuden sigte på at bevare den særlige urtevegetation. Udtyndingen foregår ved visuel udpegning hvert 5. år. Værdifulde enkelttræer som vildæble, ask og ahorn søges bevaret, ligesom krat af særlig betydning for fuglelivet.

Langs hovedstier klippes græsset i maksimalt 1 meters bredde for at sikre fremkommelighed. Afklip kan benyttes til kvasbunker i omkringliggende fælledområder til glæde for krybdyr.

K2. Eksisterende tættere kratbevoksninger er domineret af hvidtjørn og pilearter på nuværende eller tidligere særligt sumpet område. Der står jævnlige åbent vand under pilene og området er yndet tilholdssted for padder og snog. Det er desuden potentielt opholdsområde for pungmejse.

Pilesumpens vanddækkede områder kræver stort set ingen plejeindsat dog skal større træer fjernes, da de ellers vil udkonkurrere pilene.

Plejen sigter på at bevare krattenes karakter og hindre at de udvikler sig til skov. Egentlig træarter som hvidpil, birk og ask må kun indgå i begrænset omfang. De kratdannende arter udtyndes kun meget begrænset, dog friholdes stier for generende beplantning.

Enkelte af bevoksningerne kan i vinterhalvåret oversvømmes med vand fra den landskabelige kanal. Ud over løbende udtynding langs kanalen efter behov overlades området til naturlig succession. Den fremtidige tæthed og dermed uforstyrrede karakter fremmer områdets mere sky fauna.

I området syd for Grønjordssøen tyndes der dog kraftigt i kratbevoksningen for at skabe udkik mod den åbne søflade.

K3. Yngre åbne krat af bl.a. hvidtjørn og rose. Yngle- og tilflugtssted for fauna, der benytter de tilstødende fælledarealer, f.eks. tornsanger, bynkefugl og lækat.

Området overlades til den naturlige succession. Eksisterende passager gennem kratene holdes åbne ved rydning, og værdifulde enkelttræer bevares. Krattenes afgrænsning bibeholdes. Det yderste areal mod Vejlands Allé holdes tæt for at skærme mod vej.

K4. Tjørnekrat og -hegn langs kanal og gamle skydevolde.

Bevoksningerne holdes fri for større skyggende træer.

K5. Eksisterende og nye krat- og småskovsbeplantninger på den store vold og ved motocrossbanen.

De eksisterende blandede krat- og træplantninger suppleres. Det gælder især på og syd for motocrossbanen (afskærmning). Det fastlagte artsvalg til kratplantning kan suppleres med robuste arter som buketorn, mangeblomstret rose, æblerose, sejlørn, pil og birk.

K6. Hegnsplantninger omkring nyttehaver, materialegård og andre anlæg.

K7. Hegnsbevoksning på jorddige, overvejende hvidtjørn med større træer som ask, hvidpil og poppel.

Der ryddes til enkelte tværgående passager af hegnet.

KN. Nyplantninger. Retningslinier for plejen fastlægges i forbindelse med etablering af de konkrete planteprojekter.

F1. Fælledarealer med spredt træ- og buskbevoksning. Urtevegetationen er præget af klon-plamager af f.eks. gyldenris og rejnfan, men jo sydligere man kommer, desto mere dominerer græstæpper af hovedsagligt bjerg-rørhvene og kvik. Plejen af arealer der skal afgræsses, behandles på et selvstændigt punkt.

Overalt i området findes en spæd bestand af skrubtudse og alm. firben. Butsnudet og spidssnudet frø indvandrer sæsonmæssigt og sparsomt fra de kanaler, der ligger mod nord og øst. Endvidere er stålorm registreret enkelte steder og mark-firben et enkelt (se på kort side 45). Fuglene sanglærke og engpiber karakteriserer området sammen med bl.a. tornsangeren fra krattene.

Bestanden af den rødlistede skærmpolante brændeskærm er p.t. lokaliseret indenfor F1 i den sydlige ende. Brændeskærm overvåges og sikres ved afgræsning i sommerhalvåret, hoeslet hvert år medio maj og august samt selektiv udtynding for at åbne for brændeskærm og andre lyskrævende arter. Brændeskærm sikres desuden ved omplantning fra byudviklingsområdet til andre blivende områder, hvor brændeskærm pt er forsvundet pga. tilgroning. Plejebestanden vurderes bredt hvert 5. år, mens brændeskærm følges løbende.

Plejen af de mere åbne fælledarealer sigter på at fremme en alsidig urte- og græsvegetation med spredt varieret bevoksning af træer og buske i grupper eller fritstående træer.

Plejen kan bl.a. omfatte: stedvis finplanering af terræn, samt opretning af stier, rydning af uønsket opvækst af bl.a. birk, poppel/asp og hunderose, slåning af områder med særlig aggressiv tilvækst af græsser og flerårige urter (rørhvene, gyldenris og bjørneklo, m.fl.), samt stedvis etablering af stenrøser, kvasbunker, små vandhuller o. lign. til fremme af dyrelivet. Plejebestanden vurderes hvert 5. år. Grundet den meget magre jord, der findes visse steder kan vurderingen senere gøres tiårig.

F2. Fælledarealer med overvejende åbne klippede græsarealer.

Græsarealerne skal plejes som brugsplæne. De ny boldfællede plejes desuden som brugsgræs, dog tilsigtes at standarden altid er 100 % opfyldt.

På arealet i det sydøstlige hjørne ved Vejlands Allé er der etableret en grusplads for kunst. Der slås langs kanter.

F3. Boldbaner Hekla Park og boldarealerne ved Artillerivej.

Græsset passes som sportsplæne.

F4. Havneparkarealer overvejende med græs.

Arealerne i Havneparken skal finplaneres og jordforbedres samt græssås. Den eksisterende spredte bevoksning af bl.a. hvidtjørn, vildæble, pil, og hylde, søges bevaret og suppleret med nyplantning af mindre busketter og trægrupper

Arealerne holdes som fælledgræs med 2 årlige græsslåninger.

V1. Eksisterende lavninger med vådområder og rørskov. Områderne har højt men sjældent åbent vandspejl. I områder som er domineret af tagrør kan der enkelte steder findes den rødlistede svampeart tagrørs-skælhat samt orkideen kødfarvet gøgeurt (se ▼ og ■ på kort side 43. Enkelte V1 områder findes i de afgræsningsarealer her består vegetationen af meget lave arter af star, sumpstrå og siv. Der har i nyere tid været yngleforsøg af vige og andre vandfugle, men forstyrrelsen er måske for høj. Snoge fouragerer i de våde området.

Der kan udføres vinterslåning af rørskovsområderne efter et rotationsprincip, hvor det enkelte område slås hvert 3. eller 4. år. Høstet rørmateriale fjernes og genanvendelse andet steds enten til lettere omsættelig del af kvasbunker for krybdyr eller til kunstige 'redewigwammer' for skægmeje - forsøg med sidst nævnte er allerede etableret i Grønjordssøen. Der kan stedvis ske etablering og forbedring af vådområder ved oprensning, således at der skabes mindre områder med frit vandspejl - til glæde for især faunaen.

Grødeskær er ikke aktuel i de meget lave områder. For at opnå bedre solopvarmning kan især de sydvendte bredder friholdes af hensyn til ynglende padder.

Områderne plejes minimalt, men tilses mod tilgroning af vedvegetation ca. hvert 5. år.

V2. Kanaler og grøfter. Lille vandsalamander, skrubtudse samt butsnudet og spidsnudet frø er tilknyttet disse. De to sidstnævnte dog med ringe eller ingen ynglesucces, da de i højere grad kræver god solindstråling med højere vandtemperaturer.

Kanaler og grøfter oprenses og vedligeholdes nænsomt for at sikre den nødvendige gennemstrømning. Da kanalerne næsten alle er nord-sydgående eller ligger på nord-siden af en skråning, kan større solindstråling næppe etableres.

V3. Den landskabelig kanal. Kanalen er etableret, så den nordlige og sydlige ende har flade græsskråninger ned til vandspejlet, der er afgrænset af lave betonstøttemure. På disse strækninger kan der etableres trampestier langs kanalen. Gennem det sumpede område øst for hovedstien kanalen er etableret som en smal kanal med spunsvægssider. I dette område kan kanalen gå over sine bredder på kote 1 m i vinterperioden. For at sikre dette, kan der tilledes vand fra Vandlaug Ørestads forsyningsystem. Bredvegetationen etableres ved naturlig indvandring.

V4. Vådområder med åbne vandspejl. Plejen s hovedsigter er at sikre fortsat åbne vandspejl og en god vandkvalitet.

Den store sø syd for højene har en kraftig bredvegetation. Her skal der desuden gøres en indsats for fortsat at holde åbne bredder

V5. Grønjordssøen. Søen, der er uden et naturligt tilløb indeholder en til tider voldsom bundvegetation af bl.a. hestehale. Også tagrør ekspanderer voldsomt både med centrale »øer« samt en bred bræmme langs bredderne. Tagrørsskoven især nær bredderne er dog ofte meget artsrig med bl.a. gul iris, sværtevæld, tigger-ranunkel, mynte, pindsvineknop, dunhammer, strand-kogleaks, brøndsel, lyse-siv etc. Søen og nærmeste omgivelser rummer en meget stor bestand af snog, ligesom de to brune frøer, grøn frø og lille vand-salamander yngler. De sidste er dog under pres af søens fiskebestand. Grønjordssøen rummer mange forskellige vandfugle, herunder bl.a. flere arter af lappedykkere. Sidstnævnte kræver dog en vis del af åbent vandspejl og har været noget svingende i antal fra år til år. Grågæs er »indvandret« for få år tilbage.

Udsigt til grønjordssøens åbne vandflade må sikres ved gentagne afslåninger af tagrørsbevoksningen.

Mere i det skjulte findes sjældne fuglearter som vandrikse og skægmejse. Også indenfor grupperne af små vanddyr er Grønjordssøen meget rig.

Plejen sigter på, at der foretages grødeskæring for at opnå et større sammenhængende vandspejl og en bedre tilgang/udsyn til dette. Der må ikke foretages egentlig oprensning, da det er vurderet at der kan være fare for at ødelægge den naturlige membran i søen og vandet derfor forsvinder. Ved de to udsigtskiler må tagrørsvæksten søges begrænset gennem gentagne klipninger igennem vækstsæsonen.

Afskåret materiale kan anvendes til etablering af kvasbunker i nærtliggende krat til faunaen. Plejen foretages gennemsnitligt hvert 5. år efter rotationsprincip, dog med mulighed for at friholde særligt sårbare eller naturrige områder.

Grødeskæring, oprensning og lignende foretages fortrinsvist udenfor tidsrum, hvor padderne generes betydeligt, dvs. indenfor perioden 15/8 til 1/3.

Niveauet på vandspejlet kan og vil svinge af naturlige og ofte årstidsbetingede årsager. Padder og vandinsekter fremmes betydeligt ved udtørninger, da dette forhindrer etablering af fiskebestande - der præderer smådyrsfaunaen. En stor og varieret vandinsektsfauna og en naturlig vandstandsdynamik er også vigtigt for et varieret vandfugleliv. Modsat vil et i ynglesæsonen stabilt vandspejl være ønskeligt både for flere af vandfuglenes reder, men også af rekreative æstetiske årsager. Søens vandstand overvåges derfor, og det sikres, at Grønjordssøen ikke udtørres for ofte ved tilledning af vand fra Ørestads kanalforsyningsssystem; Hvis vandstanden i Grønjordssøen 2 gange indenfor en 10-årig periode synker til under kote 1,25 m (vurderet som udtørningskoten) skal der i efterfølgende vinterperiode - og inden 15. marts tilføres vand op til en vandstandskote på 1,90 m. Efter at vand er tilført starter en ny periode og eventuelle udtørninger regnes fra det tidspunkt, hvor vand blev tilledt. Vandets kvaliteter sikres dels igennem forvaltningens vandtildningstilladelse og dels ved filtrering for fisk, hvis dette skønnes nødvendigt. Det er vigtigt at undgå fiskene for at kunne opretholde gunstige forhold for søens padder.

V6. Regnvandsbassin ved Slusen. Søen indeholder en fiskebestand dels af skaller, aborre og ål, men også af mere udprægede »turister« fra havnen så som skrubber og rimter. Søen har kun sparsom randvegetation af bl.a. strand-kogleaks. Der er tilladelse til etablering af funboat anlæg.

Området kan oprenses for at sikre åben vandflade.

V7. Kanal. Området er stærkt præget af udvekslingen med mere salt vand fra havnen og indeholder en hel del tagrørsskov. Fiskebestanden bør ligne ovenfor omtalte sø, men er dårligt undersøgt pga. ufremkommeligheden. Her ses fra tid til anden lille lappedykker, men ynglen er ikke registreret.

Områderne oprenses og vedligeholdes kun nænsomt for at sikre den nødvendige gennemstrømning.

G1. Græsningsområder. Det nordligste trekantede græsningsareal har været afgræsset til tider intensivt i over 30 år af heste fra rideskolen. Her har tidligere været registreret de for overdrev sjældne karactersvampe kegle-vokshat og spidspuklet vokshat. (Se ▲ på kort side 43.) For at styrke svampenes livsvilkår må der ikke gødskes i områderne. De øvrige G1-arealer har været græsset de sidste ca. 15 år af heste fra Bryggens Børne- og Ungdomscenter i det vestlige areal og fra rideskolen i det østlige. Det østlige G1-område har i dag en åben fælled-karakter, men år tilbage var området ét med det nord for liggende K1-område, men dels blev stien imellem til stadighed

mere benyttet og for få år tilbage blev det meste af kratbeplantningen ryddet i forbindelse med ammunitionsrydning i det fremtidige byområde. Det vest for liggende G1-område indeholder en mere mosaikagtig spredning af træer, buske samt småkrat. Strukturernes opretholdes og udbygges af ungkreaturer af racen Aberdeen Angus. Den største forekomst af brændeskærm findes i det vestlige G1-område.

Plejens mål er at skabe og bibeholde et »klassisk græsningslandskab« med karakteristisk overdrevsvegetation, som danner mange mindre rum. Græsningstrykket på de enkelte områder vurderes løbende, således at værdifuld vegetation kan sikres og bevares. Overdrev er en vegetationstype tilknyttet mager jord, og det er et krav, at der ikke gødskes. Der er i begrænset omfang nødvendigt at foretage rydning af vedopvækst, som supplement til afgræsningen for at græsvæksten kan bibeholdes. Der kan etableres færister, stenter eller låger, som sikrer publikums adgang til græsningsfolde.

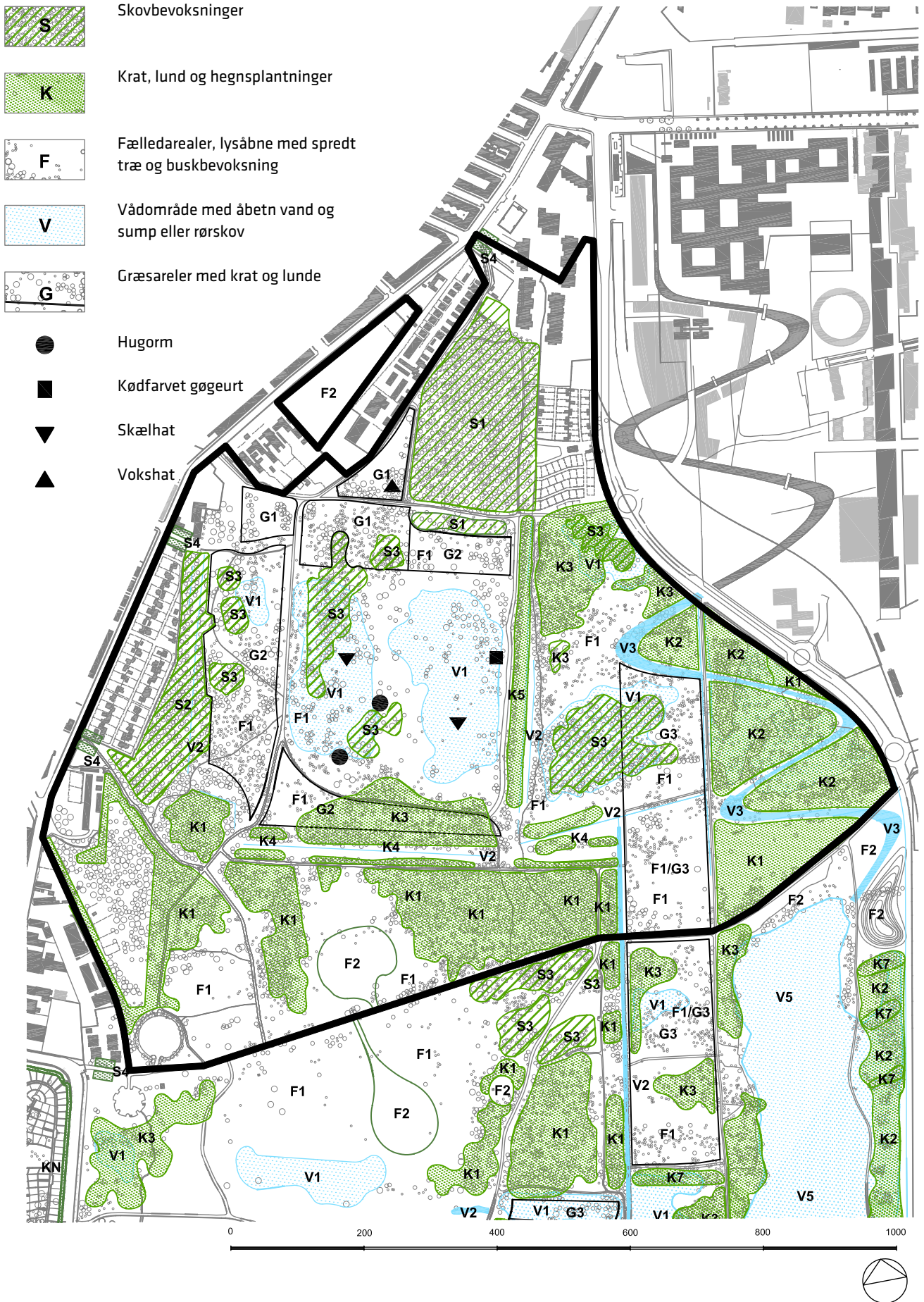
G2. Mulige fremtidige græsningsområder.

Pleje som G1

G3. Mulige fremtidige græsningsområder på oprindeligt strandengsområde ved Ørestad. Området er domineret af enkelte buske, træer og småkrat samt mere sammenhængende græsvegetation bl.a. af bjerg-rørhvene og områder med tagrør.

Cirka midt på det gamle lossepladsområde strækker en smal tarm af den tidligere strandeng sig fra grænsen til Ørestads naturområde mod vest. Området er i dag afgrænset af skrænter på godt 2 meter. I dette område findes stadig rødliste-arten brændeskærm (se ● på kort side 46) samt flere andre karakterarter for overdrev så som gul snerre, hjertegræs, pile-alant, vellugtende gulaks og trenervet snerre. Området er under kraftig tilgroning af vedplanter og tagrør. Plejen af dette område skal prioriteres meget højt.

Plejens mål er i det østlige område at genskabe og pleje strandengskarakteren. Der foretages rydning af tagrør og tjørnekrat på engfladen, og nænsom udtynding af træer og buske på de omgivende skrænter, således at der bliver indsyn til området fra øst. Såvel på fladen som på skrænter lades udvalgte træer tilbage og på fladen tillige enkelte buske. En nænsom afgræsning af området med eksempelvis få får er ønskelig. Græsningen afpasses under hensyntagen til områdets værdifulde flora, specielt brændeskærm, hvis udbredelse løbende overvåges. Som alternativ til afgræsning kan anvendes høslet. Slettet skal tages ved græssets begyndende blomstring i juni måned, derved bortskaffes flest næringsstoffer.

PLEJERETNINGSLINIER FOR ENKELTOMRÅDER

Det nordlige delområde

Skovbevoksninger

Krat, lund og hegnsplantninger

Ny krat, lund og hegnsplantninger

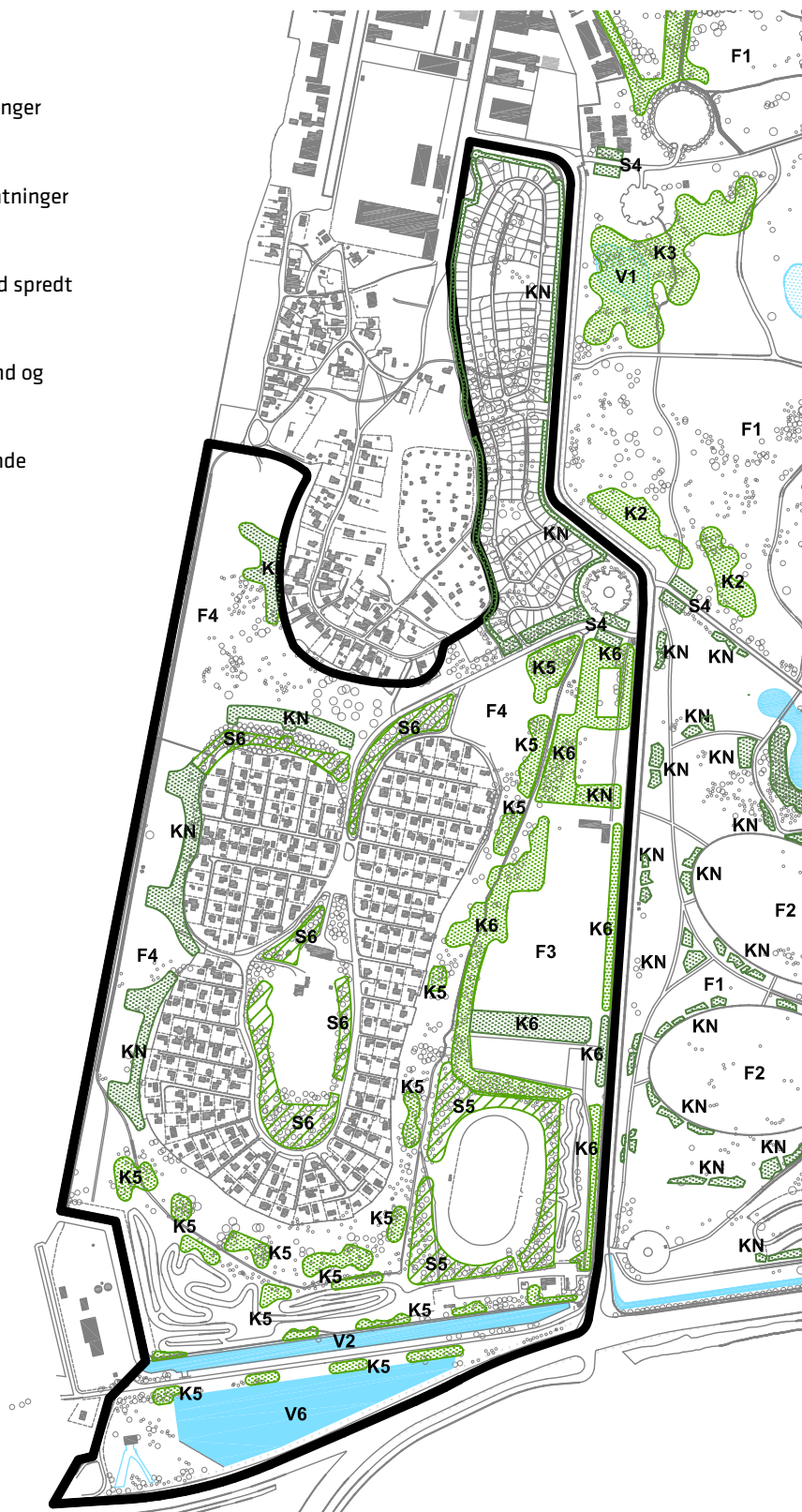
Fældedarealer, lysåbne med spredt træ og buskbevoksning

Vådområde med åbetn vand og sump eller rørskov

Græsarealer med krat og lunde

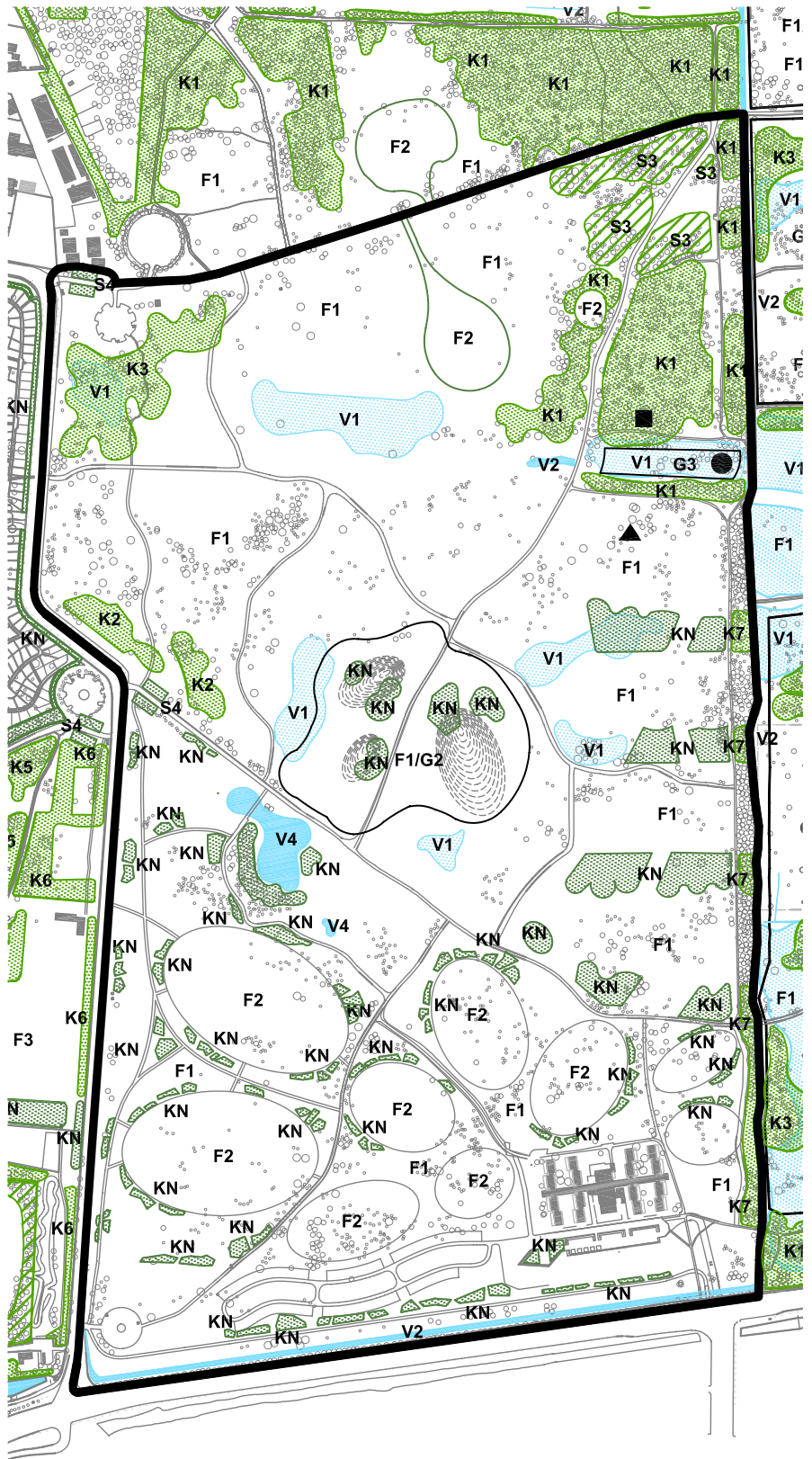

PLEJERETNINGSLINIER FOR ENKELTOMRÅDER

Det sydvestlige delområde

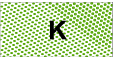

- Skovbevoksninger
- Krat, lund og hegnsplantninger
- Nye krat, lund og hegnsplantninger
- Fælledarealer, lysåbne med spredt træ- / buskbevoksning
- Vådområde med åbetn vand og sump eller rørskov
- Græsarealer med krat og lunde

- Brændeskærm
- Japansk pileurt
- Markfirben

PLEJERETNINGSLINIER FOR ENKELTOMRÅDER

Det sydlige centrale delområde

- Krat, lund og hegnsplantninger
- Fældedarealer, lysåbne med spredt træ og buskbevoksning
- Vådområde med åbetn vand og sump eller rørskov
- Græsarealer med krat og lunde
- Omplantningsfelt for bndeskærm

PLEJERETNINGSLINIER FOR ENKELTOMRÅDER

Det sydøstlige delområde

**SAMMEN
OM BYEN**

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen